

—
Верховний
Суд

ЗВЕДЕНИЙ ДАЙДЖЕСТ судової практики Великої Палати Верховного Суду

за 2018 рік

Зміст

1. Справи, розглянуті з підстав існування виключної правової проблеми	3
1.1. Адміністративна юрисдикція	3
1.2. Цивільна юрисдикція	3
1.3. Господарська юрисдикція	6
1.4. Кримінальна юрисдикція	10
2. Справи, розглянуті з підстав неоднакового застосування судом (судами) касаційної інстанції одних і тих самих норм матеріального права, що спричинило ухвалення різних за змістом судових рішень у подібних правовідносинах	11
2.1. Адміністративна юрисдикція	11
2.2. Цивільна юрисдикція	12
2.3. Господарська юрисдикція	14
3. Справи, розглянуті з підстав необхідності відступу від висновків Верховного Суду України	16
3.1. Адміністративна юрисдикція	16
3.2. Цивільна юрисдикція	18
3.3. Господарська юрисдикція	26
3.4. Кримінальна юрисдикція	33
4. Справи, розглянуті з підстав необхідності визначення юрисдикції	34
4.1. Справи, які підлягають розгляду в порядку адміністративного судочинства	34
4.2. Справи, які підлягають розгляду в порядку цивільного судочинства	44
4.3. Справи, які підлягають розгляду в порядку господарського судочинства	62
4.4. Справи, які підлягають розгляду в порядку цивільного або господарського судочинства	76
4.5. Справи, які підлягають розгляду в порядку кримінального судочинства	79
5. Вимоги, які не підлягають розгляду в судовому порядку	82
6. Відступ від висловленої раніше позиції Великої Палати Верховного Суду	85

1. Справи, розглянуті з підстав існування виключної правової проблеми

1.1. Адміністративна юрисдикція

Спір між фізичною особою та банком стосовно формування переліку вкладників, які мають право на гарантоване державою відшкодування коштів за вкладами за рахунок Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, та затвердження реєстру вкладників для здійснення гарантованих виплат, є публічно-правовим і належить до юрисдикції адміністративних судів. Фонд або його уповноважена особа наділені повноваженнями прийняти рішення про виявлення факту нікчемності правочину і повідомити про це сторони правочину, а також вчиняти дії щодо застосування наслідків нікчемності правочинів, однак не наділені повноваженнями визнавати правочини нікчемними. Правочин є нікчемним відповідно до закону, а не до наказу банку – його внутрішнього розпорядчого документа.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 4 липня 2018 року у справі № 826/1476/15 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/75296557>.

При притягненні державного службовця до дисциплінарної відповідальності слід застосовувати строки, визначені частиною третьою статті 65 та частиною п'ятою статті 74 Закону України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII «Про державну службу», а не строки для застосування дисциплінарного стягнення, передбачені трудовим законодавством.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 11 грудня 2018 року у справі № 810/1224/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/79300690>.

Міжнародна благодійна організація має право звернутися до суду з вимогами до суб'єкта господарювання припинити господарську діяльність у частині експлуатації тварин до моменту забезпечення умов їх утримання, з метою усунення порушень вимог екологічного законодавства. Водночас, оскільки зверненням із таким позовом позивач фактично замінює органи державної влади у питанні здійснення контролю за дотриманням природоохоронного законодавства, цей спір має публічно-правовий характер, а отже, повинен вирішуватися в порядку адміністративного, а не господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 11 грудня 2018 року у справі № 910/8122/17 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78977479>.

1.2. Цивільна юрисдикція

Проведення державним виконавцем розрахунку відсотків із сум, визначених рішенням міжнародного комерційного арбітражу, не є втручанням у відносини,

врегульовані в арбітражному застереженні, та не може вважатися виходом за межі повноважень і порушенням публічного порядку.

Детальніше з текстом ухвали Верховного Суду від 15 травня 2018 року у справі № 759/16206/14-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/74630452>.

При дотриманні процедури повідомлення попереднім орендарем про намір реалізувати переважне право на продовження договору оренди земельної ділянки, за умови продовження користування земельною ділянкою після закінчення строку дії договору оренди і відсутності протягом місяця після закінчення строку дії договору оренди заперечень орендодавця щодо поновлення договору, переважне право орендаря буде порушене в разі укладення договору оренди з новим орендарем на тих самих умовах.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 10 квітня 2018 року у справі № 594/376/17-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73532500>.

У вигляді упущеної вигоди відшкодовуються тільки ті збитки у розмірі доходів, які б могли бути реально отримані. Курсова різниця жодним чином не може бути упущеною вигодою, оскільки кредитор міг і не отримати таких доходів. Коливання курсу валют, що призвело до курсової різниці, не можна розцінювати як неправомірні дії боржника, що призвели до позбавлення кредитора можливості отримати прибуток.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 30 травня 2018 року у справі № 750/8676/15-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/74537186>.

Під час вирішення судами спорів, пов'язаних із визнанням недійсним (скасуванням) рішення органу виконавчої влади або органу місцевого самоврядування, на підставі якого у добросовісного набувача виникло право власності на земельну ділянку, висновки Європейського суду з прав людини щодо застосування статті 1 Першого протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод потрібно застосовувати з урахуванням фактичних обставин справи, оцінюючи дії не тільки органів держави-відповідача, але й самого скаржника. Землі водного фонду не підлягають передачі у власність. Відповідачі не мали перешкод у доступі до законодавства й у силу зовнішніх, об'єктивних, явних і видимих природних ознак спірних земельних ділянок, проявивши розумну обачність, могли і повинні були знати про те, що ділянки перебувають у межах прибережної захисної смуги, а тому вибули з володіння держави з порушенням вимог закону, що ставить їх, відповідачів, добросовісність під час набуття земельних ділянок у власність під обґрунтований сумнів. Відтак у спорі про скасування державної реєстрації права власності на земельну ділянку водного фонду та про витребування її від набувача не вбачається невідповідності заходу втручання держави в право власності такого набувача критеріям правомірного втручання в право особи на мирне володіння майном, сформованим у сталій практиці ЄСПЛ.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 15 травня 2018 року у справі № 372/2180/15-ц можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75287005>.

Виконавчий напис нотаріуса не підлягає виконанню у разі недотримання вимог щодо процедури звернення стягнення на заставлене майно на підставі такого виконавчого напису, зокрема щодо повідомлення боржника про початок такої процедури, державної реєстрації відомостей про звернення стягнення на предмет обтяження та невиконання вимог про доведення безспірності заборгованості.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 16 травня 2018 року у справі № 320/8269/15-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/74506060>.

На віндикаційні позови держави та територіальних громад (в особі органів державної влади та місцевого самоврядування відповідно) поширюється загальна позовна давність. Для уникнення дискримінаційної переваги цих суб'єктів порівняно з іншими суб'єктами права вони мають нести ризик застосування наслідків спливу позовної давності для оскарження виданих ними правових актів.

Якщо в передбачених законом випадках у разі порушення або загрози порушення інтересів держави з позовом до суду звертається прокурор від імені органу, уповноваженого державою здійснювати відповідні функції у спірних правовідносинах, позовну давність слід обчислювати з дня, коли про порушення права або про особу, яка його порушила, довідався або міг довідатися орган, уповноважений державою здійснювати відповідні функції у спірних правовідносинах (близький за змістом висновок викладений у постановах Верховного Суду України від 12 квітня 2017 року у справі № 6-1852цс16 і Великої Палати Верховного Суду від 22 травня 2018 року у справі № 369/6892/15-ц та від 22 травня 2018 року у справі № 469/1203/15-ц).

Водночас позовна давність починає обчислюватися з дня, коли про порушення права або про особу, яка його порушила, довідався або міг довідатися прокурор, у таких випадках: 1) прокурор довідався чи мав об'єктивну можливість довідатися (під час кримінального провадження, прокурорської перевірки тощо) про порушення або загрозу порушення таких інтересів чи про особу, яка їх порушила або може порушити, раніше, ніж орган, уповноважений державою здійснювати відповідні функції у спірних правовідносинах; 2) прокурор звертається до суду у разі порушення або загрози порушення інтересів держави за відсутності відповідного органу державної влади, органу місцевого самоврядування чи іншого суб'єкта владних повноважень, до компетенції якого віднесені повноваження щодо захисту таких інтересів.

Вирішуючи виключну правову проблему щодо застосування приписів про позовну давність до позовних вимог про витребування майна від добросовісного набувача, для забезпечення єдності судової практики Велика Палата Верховного Суду відступила від висновку Верховного Суду України, викладеного у постанові від 5 жовтня 2016 року у справі № 916/2129/15 (№ 3-604гс16), а також висновку Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду, викладеного в постанові від 29 березня 2018 року у справі № 904/10673/16, про те, що приписи про позовну давність до позовних вимог про витребування майна не застосовуються.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 17 жовтня 2018 року у справі № 362/44/17 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/79472747>.

Відсутність нотаріально посвідченої згоди іншого зі співвласників (другого з подружжя) на укладення договору іпотеки позбавляє співвласника, який вчинив правочин, необхідних повноважень на укладення договору про розпорядження спільним майном. Укладення такого договору свідчить про порушення його форми і надає іншому зі співвласників (другому з подружжя) право оскаржити договір з підстав його недійсності.

Велика Палата Верховного Суду відступила від висновків Верховного Суду України щодо застосування норм права у подібних правовідносинах, викладених у раніше прийнятих постановах від 7 жовтня 2015 року у справі № 6-1622цс15, від 27 січня 2016 року у справі № 6-1912цс15 та від 30 березня 2016 року у справі № 6-533цс16.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 21 листопада 2018 року у справі № 372/504/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78215412>.

На правовідносини, які виникають після ухвалення рішення про стягнення заборгованості, порука не поширюється, якщо інше не встановлене договором поруки.

Велика Палата Верховного Суду відступила від висновків Верховного Суду України від 26 листопада 2014 року (справа № 6-75цс14), від 3 лютого 2016 року (справа № 6-2017цс15) та від 6 липня 2016 року (справа № 6-1199цс16) про презумпцію чинності поруки та неможливість її припинення.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 31 жовтня 2018 року у справі № 202/4494/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/77720972>.

Газорозподільна організація зобов'язана встановлювати за власний рахунок лічильники газу для населення як споживачів природного газу у вигляді таких приладів обліку природного газу, що дають змогу визначати обсяги споживання газу кожним окремим споживачем. При цьому джерела фінансування вказаних приладів та робіт уже закладено в тариф на оплату за спожитий газ.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 7 листопада 2018 року у справі № 214/2435/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/77910919>.

1.3. Господарська юрисдикція

Мирова угода може бути затверджена під час касаційного перегляду судового рішення, зокрема й при розгляді справи Великою Палатою Верховного Суду.

Детальніше з текстом ухвали Верховного Суду від 11 грудня 2018 року у справі № 910/12230/16 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78715780>.

Чинні до введення в дію статті 131-2 Конституції України положення частини третьої статті 28 Господарського процесуального кодексу України щодо представництва юридичних осіб не відповідають змінені конституційним нормам. Відтак касаційна скарга сторони у справі, розпочатій провадженням у суді першої інстанції після набрання чинності Законом України від 2 червня 2016 року № 1401-VIII «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)», що підписана посадовими особами юридичної особи на підставі довіреностей, правильно повернута судом касаційної інстанції як така, що підписана особами, які не можуть її підписувати.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 13 березня 2018 року у справі № 914/2772/16 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/72909569>.

Передача іпотекодержателю права власності на предмет іпотеки відповідно до статей 36, 37 Закону України від 5 червня 2003 року № 898-IV «Про іпотеку» є способом позасудового врегулювання спору, який здійснюється за згодою сторін без звернення до суду. Суди не наділені повноваженнями звертати стягнення на предмет іпотеки шляхом визнання права власності на нього за іпотекодержателем.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 23 травня 2018 року у справі № 916/5073/15 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74506067>.

Після визнання боржника банкрутом та відкриття ліквідаційної процедури ліквідатор повідомляє працівників банкрута про звільнення та здійснює його відповідно до законодавства України про працю, зокрема він звільняє жінок, які мають дітей віком до трьох років, на підставі пункту 1 частини першої статті 40 Кодексу законів про працю України та повідомляє про таке вивільнення державний центр зайнятості, на який законом покладено обов'язок щодо їх працевлаштування.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 24 квітня 2018 року у справі № 911/3259/16 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73896765>.

У спорі про визначення розміру процентів за позадоговірне користування грошовим вкладом банківською установою за договором міжбанківського депозиту помилковим є застосування положення частини першої статті 1048 Цивільного кодексу України щодо визначення їх розміру на рівні облікової ставки Національного банку України за аналогією закону, позаяк, по-перше, у справі йдеться про неправомірну поведінку боржника (тоді як зазначена норма ЦК України застосовується у випадку правомірної поведінки), а по-друге, у законодавстві немає прогалини у цій частині.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 23 травня 2018 року у справі № 910/1238/17 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/74809461>.

Майно, яке знаходиться в оперативному управлінні комунального підприємства, не може бути включене до ліквідаційної маси та використане для погашення заборгованості перед кредиторами. Регулювання діяльності комунальних

некомерційних підприємств аналогічне до діяльності державних казенних підприємств. Муніципальна влада і, відповідно, держава мають бути визнані відповідальними за діяльність і бездіяльність підприємства, що узгоджується з практикою Європейського суду з прав людини. При цьому за національним законодавством умовою покладення субсидіарної відповідальності на державу в особі органу місцевого самоврядування є недостатність коштів, які є в розпорядженні комунального підприємства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 4 вересня 2018 року у справі № 5023/4388/12 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/76381567>.

Договір факторингу є правочином, який характеризується тим, що: а) йому притаманний специфічний суб'єктний склад (клієнт – фізична чи юридична особа, яка є суб'єктом підприємницької діяльності, фактор – банк або інша фінансова установа, яка відповідно до закону має право здійснювати фінансові, в тому числі факторингові операції, та боржник – набувач послуг чи товарів за первинним договором); б) його предметом може бути лише право грошової вимоги (такої, строк платежу за якою настав, а також майбутньої грошової вимоги); в) метою укладення такого договору є отримання клієнтом фінансування (коштів) за рахунок відступлення права вимоги до боржника; г) за таким договором відступлення права вимоги може відбуватися виключно за плату; д) його ціна визначається розміром винагороди фактора за надання клієнтові відповідної послуги, і цей розмір може встановлюватись у твердій сумі; у формі відсотків від вартості вимоги, що відступається; у вигляді різниці між номінальною вартістю вимоги, зазначеної у договорі, та її ринковою (дійсною) вартістю тощо; е) вимоги до форми такого договору визначені у статті 6 Закону України від 12 липня 2001 року № 2664-III «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг».

Правочин, якому не притаманні перелічені ознаки, є не договором факторингу, а правочином з відступлення права вимоги. Порушення вимог до форми, змісту, суб'єктного складу договору факторингу відповідно до статті 203 Цивільного кодексу України зумовлює його недійсність.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 11 вересня 2018 року у справі № 909/968/16 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/76860058>.

Розірвання сторонами договору, виконаного повністю або частково, не позбавляє сторони права на звернення в майбутньому з позовом про визнання такого договору недійсним. Надання в оренду приміщень, які належать навчальним закладам і тимчасово не задіяні, дозволяється лише для їх використання, пов'язаного з навчально-виховним процесом відповідного навчального закладу, за умови, коли це не погіршує соціально-побутових умов осіб, які навчаються або працюють у навчальному закладі.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 27 листопада 2018 року у справі № 905/1227/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78376886>.

У спорах про повернення помилково або надміру сплачених сум виконавчого збору спірні суми мають стягуватися з Державного бюджету України. Резолютивні частини рішень у вказаних спорах не повинні містити відомостей про суб'єкта його виконання, номери та види рахунків, з яких буде здійснено безспірне списання.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 19 червня 2018 року у справі № 910/23967/16 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75004222#>.

За наявності правових підстав для витребування майна від добросовісного набувача відповідно до статей 387, 388 Цивільного кодексу України мають застосовуватися положення статті 267 ЦК України, згідно з якою сплив позовної давності є підставою для відмови у позові.

Велика Палата Верховного Суду погоджується з висновком, викладеним у постанові Верховного Суду України від 22 червня 2017 року у справі № 6-1047цс17, щодо застосування інституту позовної давності до правовідносин, що регулюються статтею 388 ЦК України.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 20 листопада 2018 року у справі № 907/50/16 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78129859>.

Отримання паспорта прив'язки тимчасової споруди на підставі відповідного рішення органу місцевого самоврядування про надання дозволу на її розміщення, а також наявність належним чином укладеного договору щодо пайової участі в утриманні об'єкта благоустрою є підставою для встановлення такої тимчасової споруди.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 12 червня 2018 року у справі № 905/1552/16 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74963900#>.

Правочини, що передбачають відчуження земельних ділянок, які належать до земель оборони, здійснюються з обов'язковим наданням Кабінетом Міністрів України як органом, що здійснює розпорядження цими землями, згоди на таке відчуження.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 12 червня 2018 року у справі № 916/3727/15 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75068891#>.

Відсутність у переліку частини першої статті 255 Господарського процесуального кодексу України ухвали про відмову у зміні способу виконання рішення не позбавляє особу визначеного частиною сьомою статті 331 ГПК України права оскаржити в апеляційному порядку відповідну ухвалу суду першої інстанції.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 19 червня 2018 року у справі № 18/1544-10 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75004257>.

Справи, які виникають між товариством з обмеженою відповідальністю та його учасниками стосовно набуття коштів товариства цими учасниками як дивідендів або стосовно збереження таких коштів без достатніх правових підстав, мають корпоративний характер. Можливість застосування до таких спорів статті 1212 Цивільного кодексу України виключається, якщо учасники набули кошти на підставі дійсного рішення загальних зборів.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 3 липня 2018 року у справі № 917/1345/17 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/75215615>.

1.4. Кримінальна юрисдикція

Апеляційні суди зобов'язані відкривати апеляційне провадження за скаргами на ухвали слідчих суддів про надання дозволу на проведення позапланових перевірок.

Детальніше з текстом постанов Верховного Суду від 23 травня 2018 року у справах № 243/6674/17-к та № 237/1459/17 можна ознайомитися за посиланнями: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/74475959> та <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/74475877>.

Поставлені в касаційних скаргах питання, що належать до предмета перевірки касаційного суду згідно з частиною першою статті 438 Кримінального процесуального кодексу України і спрямовані на покращення правового становища особи, яка піддається кримінальному переслідуванню, мають вирішуватися судом касаційної інстанції по суті незалежно від того, чи ставили їх сторони перед судами попередніх інстанцій.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 12 вересня 2018 року у справі № 523/6472/14-к можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/76947335>.

Об'єктивна сторона злочину, передбаченого частиною другою статті 365 Кримінального кодексу України, вичерпується діями, які явно виходять за межі наданих працівнику правоохоронного органу прав чи повноважень і містять принаймні одну з ознак: супроводжуються насильством або погрозою застосування насильства, застосуванням зброї чи спеціальних засобів або болісними й такими, що ображають особисту гідність потерпілого, діями, за відсутності ознак катування. Заподіяння наслідків у вигляді істотної шкоди в розумінні пункту 3 примітки до статті 364 КК України не є обов'язковою умовою для кваліфікації дій за частиною другою статті 365 цього Кодексу.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 5 грудня 2018 року у справі № 301/2178/13-к можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78426368>.

2. Справи, розглянуті з підстав неоднакового застосування судом (судами) касаційної інстанції одних і тих самих норм матеріального права, що спричинило ухвалення різних за змістом судових рішень у подібних правовідносинах

2.1. Адміністративна юрисдикція

Застосування Тимчасового порядку фінансування бюджетних установ, здійснення соціальних виплат населенню та надання фінансової підтримки окремим підприємствам і організаціям Донецької та Луганської областей, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 7 листопада 2014 року № 595, щодо виплати працівникам заробітної плати (грошового забезпечення, суддівської винагороди, інших передбачених законодавством виплат тощо) можливе виключно за період розміщення установи, з якою ці працівники перебували у трудових відносинах, на тимчасово неконтрольованій території України.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 3 жовтня 2018 року у справі № 820/730/16 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/77696490>.

Секретар судового засідання не є суб'єктом владних повноважень, який здійснює владні управлінські функції, і не може бути відповідачем у справі про оскарження його дій чи бездіяльності, вчинених під час організаційного забезпечення судового процесу.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 3 квітня 2018 року у справі № 820/5586/16 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73369166>.

Розпорядження (рішення) про передачу третім особам у власність земельних ділянок є ненормативним актом суб'єкта владних повноважень, який вичерпав свою дію внаслідок його виконання. Скасування цього рішення не породжує наслідків для власників земельних ділянок, оскільки в таких осіб виникло право власності земельної ділянки і це право ґрунтується на правовстановлюючих документах. Такий спір не є публічно-правовим.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 3 жовтня 2018 року у справі № 0870/645/12 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/77521240>.

Згідно з частиною другою статті 235 Кодексу законів про працю України при винесенні рішення про поновлення на роботі орган, який розглядає трудовий спір, одночасно приймає рішення про виплату працівникові середнього заробітку за час вимушеного прогулу або різниці в заробітку за час виконання нижчеоплачуваної роботи, але не більш як за один рік. Якщо заява про поновлення на роботі розглядається більше одного року не з вини працівника, орган, який розглядає трудовий спір, виносить рішення про виплату середнього заробітку за весь час вимушеного прогулу.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 20 червня 2018 року у справі № 826/808/16 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75099746>.

Органи місцевого самоврядування не можуть скасовувати свої попередні рішення, вносити до них зміни, якщо відповідно до приписів цих рішень виникли правовідносини, пов'язані з реалізацією певних суб'єктивних прав та охоронюваних законом інтересів, і суб'єкти цих правовідносин заперечують проти їх зміни чи припинення. Реалізація зазначених повноважень можлива у разі дотримання сукупності умов, зокрема відсутності факту виконання рішення, що скасовується; відсутності факту виникнення правовідносин, пов'язаних з реалізацією певних суб'єктивних прав та охоронюваних законом інтересів, або ж відсутності заперечень суб'єктів правовідносин щодо їх зміни чи припинення у разі виникнення таких правовідносин.

Велика Палата Верховного Суду підтримала висновок Верховного Суду України, викладений у постановках від 4 червня 2013 року (№ 21-64a13) та 25 травня 2016 року (№ 21-5459a15). Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 20 вересня 2018 року у справі № 521/17710/15-а можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/77507889>.

Закон України від 20 грудня 2011 року № 4191-VI «Про граничний розмір компенсації витрат на правову допомогу у цивільних та адміністративних справах» визначає не види правової допомоги, а виключно граничний розмір їх компенсації. Відсутність документального підтвердження витрат на правову допомогу, а також розрахунку таких витрат є підставою для відмови у задоволенні вимог про відшкодування таких витрат.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 27 червня 2018 року у справі № 826/1216/16 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/75149541>.

2.2. Цивільна юрисдикція

Позовна давність застосовується лише за наявності порушення права особи. Тобто, перш ніж застосувати позовну давність, суд має з'ясувати та зазначити в судовому рішенні, чи порушене право або охоронюваний законом інтерес позивача, за захистом якого той звернувся до суду. Якщо таке право чи інтерес не порушені, суд відмовляє в позові з підстави його необґрунтованості.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 7 листопада 2018 року у справі № 372/1036/15-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78977584>.

Відсутність проекту землеустрою щодо встановлення прибережної захисної смуги не свідчить про відсутність самої прибережної захисної смуги, оскільки її розміри встановлені законом. Стосовно землі водного фонду закон забороняє органам місцевого самоврядування та органам виконавчої влади передавати в приватну власність землю відповідного цільового призначення окремо від дозволеного для передачі об'єкта замкненої природної водойми загальною площею до 3 га.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 30 травня 2018 року у справі № 469/1393/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/74475898>.

За умови визнання в судовому порядку кредитного договору неукладеним оспорюваний договір іпотеки, який укладався на забезпечення виконання зазначеного кредитного договору, є недійсним.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 29 травня 2018 року у справі № 305/1180/15-ц можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74506125>.

Суди не наділені повноваженнями звертати стягнення на предмет іпотеки шляхом визнання права власності на нього за іпотекодержателем.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 29 травня 2018 року у справі № 369/238/15-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/74842779>.

Аналогічний правовий висновок зроблено у постанові Великої Палати Верховного Суду від 21 березня 2018 року у справі № 760/14438/15-ц – <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73438185>.

Шкода, заподіяна об'єктом, використання, зберігання або утримання якого створює підвищену небезпеку і який закріплений на праві оперативного управління за військовою частиною, відшкодовується цією військовою частиною.

Відступ від висновку Верховного Суду України, сформульованого у постанові від 21 жовтня 2014 року у справі № 3-86гс14, щодо застосування статті 1187 Цивільного кодексу України.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 5 червня 2018 року у справі № 243/10982/15-ц можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74838890>.

Право землекористування, що виникло на підставі рішень виконавчого комітету місцевої ради, які не були скасовані, зберігається за суб'єктом цього права до його належного переоформлення згідно з чинним на час спірних правовідносин законодавством.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 12 грудня 2018 року у справі № 372/5635/13-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78977429>.

Особа, яка звільнена із військової служби у запас Служби безпеки України з підстав закінчення строку дії контракту, позбавлена права залишатися на квартирному обліку Національної академії СБУ.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 6 червня 2018 року у справі № 752/5881/15-ц можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74838909>.

Для визнання недійсним договору, укладеного юридичною особою, з підстав порушення повноважень щодо представництва, необхідно встановити, що контрагент юридичної особи за договором діяв недобросовісно і нерозумно, тобто він знав або не

міг не знати про обмеження повноважень щодо представництва юридичної особи чи про припинення дії довіреності, виданої представнику юридичної особи, який укладає договір від її імені.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 27 червня 2018 року у справі № 668/13907/13-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78977588>.

Передання земельної ділянки, віднесеної до територій зелених насаджень загального користування (земельної ділянки зелених зон і зелених насаджень міст), для будівництва й обслуговування житлового будинку без зміни її цільового призначення суперечить приписам Земельного кодексу України, навіть якщо така ділянка за функціональним призначенням лише частково належить до територій зелених насаджень загального користування, тобто до земель рекреаційного призначення.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 12 грудня 2018 року у справі № 761/31121/14-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/79365520>.

Повернення стягувачу виконавчого документа на підставі заяви не позбавляє його права повторно пред'явити виконавчий документ до виконання протягом встановлених законодавством строків.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 26 червня 2018 року у справі № 727/1256/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/75286993>.

2.3. Господарська юрисдикція

Під час реорганізації державного підприємства шляхом приєднання до правонаступника не переходять ті права та обов'язки державного підприємства, які не були передані правонаступнику та які не належать державному підприємству на момент внесення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців відомостей про припинення державного підприємства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 14 березня 2018 року у справі № 910/25312/14 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/72909649>.

Відкликання Національним банком України на момент вирішення спору банківської ліцензії відповідача та ініціювання процедури його ліквідації як юридичної особи зумовлює для позивача настання відповідних правових наслідків, зокрема виникнення спеціальної процедури пред'явлення майнових вимог до банку та їх задоволення в порядку та черговості, передбачених Законом України від 23 лютого 2012 року № 4452-VI «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». При цьому задоволення вимог окремого кредитора – юридичної особи, заявлених поза межами ліквідаційної процедури банку, не допускається, оскільки в такому випадку активи з банку виводяться, а заборгованість третіх осіб перед банком збільшується, що порушує

принцип пріоритетності зобов'язань неплатоспроможного банку за вкладами фізичних осіб, гарантованими Фондом гарантування вкладів фізичних осіб.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 13 березня 2018 року у справі № 910/23398/16 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/72909655>.

Відсутність у частині шостій статті 762 Цивільного кодексу України вичерпного переліку обставин, які унеможливають використання орендарем майна, підстав виникнення таких обставин, засобів їх підтвердження свідчить про те, що підставою для застосування цієї норми є встановлення факту неможливості використання орендарем майна з незалежних від нього причин на загальних підставах, визначених процесуальним законодавством.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 8 травня 2018 року у справі № 910/7495/16 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/74055360>.

3. Справи, розглянуті з підстав необхідності відступу від висновків Верховного Суду України

3.1. Адміністративна юрисдикція

Велика Палата Верховного Суду відступила від висновку Верховного Суду України, викладеного у постанові від 17 вересня 2013 року у справі № 21-241а13, щодо зарахування до стажу, який дає право на пенсію за вислугу років на посадах провізорів, фармацевтів у аптеках, які офіційно набули статусу закладу охорони здоров'я на підставі державної акредитації.

Велика Палата Верховного Суду визначила, що особи, які працювали на посадах фармацевтів в аптечних кіосках, належних фізичним особам – підприємцям, за умови здійснення такої діяльності на основі ліцензій на провадження роздрібної торгівлі лікарськими засобами, незалежно від отримання цим аптечним закладом акредитаційних сертифікатів, мають право на зарахування стажу роботи на таких посадах до спеціального стажу, необхідного для призначення пенсії за вислугу років згідно з пунктом «е» частини першої статті 55 Закону України від 5 листопада 1991 року № 1788-XII «Про пенсійне забезпечення».

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 29 серпня 2018 року у справі № 492/446/15-а можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/76596910>.

Велика Палата Верховного Суду відступила від висновків Верховного Суду України, викладених у постановах від 16 лютого 2016 року (справа № 826/2043/15) та 15 червня 2016 року (справа № 826/20410/14), щодо непоширення юрисдикції адміністративних судів на спори, які виникають на стадії ліквідації (банкрутства) банку.

Велика Палата Верховного Суду визначила, що спір стосовно формування переліку вкладників, які мають право на гарантоване державою відшкодування коштів за вкладами за рахунок Фонду гарантування вкладів фізичних осіб в межах граничного розміру та затвердження реєстру вкладників для здійснення гарантованих виплат, є публічно-правовим і належить до юрисдикції адміністративних судів відшкодування за вкладами.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 20 вересня 2018 року у справі № 809/74/16 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/76912493>.

Аналогічна правова позиція викладена у постанові Верховного Суду від 12 квітня 2018 року у справі № 820/11591/15 – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/73500822>.

Велика Палата Верховного Суду підтвердила висновок Верховного Суду України, викладений у постанові від 29 листопада 2016 року у справі № 133/476/15-а, про те, що у випадку призначення особі пенсії за вислугу років відповідно до Закону України від 5 листопада 1991 року № 1788-XII «Про пенсійне забезпечення», який передбачає інші підстави та порядок призначення пенсії, а надалі при виявленні такою особою

бажання отримувати пенсію за віком відповідно до Закону України від 9 липня 2003 року № 1058-IV «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», має місце саме призначення пенсії за віком, а не переведення з одного виду пенсії на інший згідно з частиною третьою статті 45 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 31 жовтня 2018 року у справі № 876/5312/17 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/77654163>.

Велика Палата Верховного Суду відступила від висновків Верховного Суду України, викладених у постановах від 30 червня 2015 року та 1 березня 2016 року у справах № 21-1438а15 та № 825/1335/13-а, щодо належності до юрисдикції адміністративних судів спорів про визнання протиправними дій щодо зняття з реєстрації місця проживання.

Велика Палата Верховного Суду визначила, що спірні правовідносини пов'язані з правом користування та розпорядження майном, а саме квартирою, належать до приватноправових і підлягають розгляду за правилами Цивільного процесуального кодексу України. Оскільки вимоги до Департаменту Державної міграційної служби України в м. Києві є похідними від майнових, спір має вирішуватися за правилами цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 12 грудня 2018 року у справі № 826/8687/16 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78680724>.

Велика Палата Верховного Суду відступила від висновку Верховного Суду України, викладеного у постанові Верховного Суду України від 10 жовтня 2017 року № 210/5803/13-а, щодо визнання протиправним та скасування рішення виконавчого комітету міської ради в частині затвердження акта щодо визначення розміру відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам за користування земельною ділянкою.

Верховний Суд України зазначив, що спори щодо визначення розміру збитків за фактичне користування земельною ділянкою без правовстановлюючих документів є приватно-правовими і вирішуються в порядку господарського (або цивільного) судочинства.

Велика Палата Верховного Суду визначила, що рішення органу місцевого самоврядування про затвердження акта щодо визначення та відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам, а також розміру таких збитків, завданих внаслідок користування земельною ділянкою, не є рішенням суб'єкта владних повноважень у розумінні статті 19 Кодексу адміністративного судочинства України, не зумовлює виникнення будь-яких прав і обов'язків для позивача, а тому не підлягають розгляду як в порядку адміністративного судочинства, так і взагалі не підлягають судовому розгляду.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 12 грудня 2018 року у справі № 802/2474/17-а можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78589538>.

3.2. Цивільна юрисдикція

Велика Палата Верховного Суду відступила від висновку Верховного Суду України, викладеного у постанові від 1 березня 2017 року у справі № 6-923цс16, щодо спорів за позовними вимогами юридичної особи – кредитора до юридичної особи – боржника, юридичних осіб-поручителів і фізичної особи – поручителя, які виникли з окремих договорів кредиту та поруки і не передбачали солідарної відповідальності поручителів між собою. Такі позовні вимоги до відповідачів можуть бути самостійними й окремими предметами позовів, пред'явлених залежно від суб'єктного складу сторін за правилами господарського чи цивільного судочинства.

Велика Палата Верховного Суду визначила, що спір за позовом кредитора – юридичної особи до боржника – юридичної особи та поручителів – фізичних осіб про стягнення кредитної заборгованості підлягає розгляду за правилами цивільного судочинства, якщо він поданий до 15 грудня 2017 року. При цьому надалі для визначення юрисдикції пріоритетною є особа боржника (юридична чи фізична), оскільки вимоги, що впливають з поруки чи застави, є акцесорними.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 13 березня 2018 року у справі № 415/2542/15-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73219876>.

Велика Палата Верховного Суду відступила від висновку, викладеного у постановках Верховного Суду України від 6 вересня 2017 року у справі № 6-185цс17 та від 11 жовтня 2017 року у справі № 6-916цс17, щодо звільнення споживачів від сплати судового збору лише при поданні позовної заяви і обов'язку сплатити судовий збір за подання до суду, зокрема, апеляційної скарги.

Велика Палата Верховного Суду визначила, що споживач звільняється від сплати судового збору як у суді першої інстанції (при пред'явленні позову), так і на наступних стадіях цивільного процесу, а саме при апеляційному перегляді.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 21 березня 2018 року у справі № 761/24881/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73054749>.

Велика Палата Верховного Суду відступила від висновку Верховного Суду України, викладеного у постанові від 27 травня 2015 року у справі № 6-61цс15, щодо обов'язковості зазначення у резолютивній частині рішення суду початкової ціни предмета іпотеки в грошовому вираженні.

Верховний Суд України зазначив, що початкова ціна при стягненні предмету іпотеки встановлюється судом у рішенні в порядку статей 38, 39 Законом України від 5 червня 2003 року № 898-IV «Про іпотеку», а не під час виконавчого провадження на підставі оцінки незалежного експерта.

Велика Палата Верховного Суду визначила, що лише незазначення у резолютивній частині рішення суду початкової ціни предмета іпотеки в грошовому вираженні не має вирішального значення, та не тягне за собою безумовного скасування судових рішень.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 21 березня 2018 року у справі № 235/3619/15-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73500804>.

Велика Палата Верховного Суду відступила від висновку Верховного Суду України, викладеного в постанові від 2 грудня 2015 року у справі № 6-249цс15, щодо відсутності права кредитора нараховувати відсотки після пред'явлення вимоги про стягнення боргу та застосування позовної давності, включаючи пеню.

Верховний Суд України зазначив, що проценти за кредитом і пеня за процентами підлягають стягненню з відповідача у межах позовної давності, обчисленої за три роки (для процентів) й один рік (для пені) до дня звернення до суду.

Велика Палата Верховного Суду визначила, що перебіг позовної давності стосовно кожного щомісячного платежу у межах строку кредитування згідно з частиною п'ятою статті 261 Цивільного кодексу України починається після невиконання чи неналежного виконання (зокрема, прострочення виконання) позичальником обов'язку з внесення чергового платежу та обчислюється окремо щодо кожного простроченого платежу.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 28 березня 2018 року у справі № 444/9519/12 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/74838904>.

Велика Палата Верховного Суду відступила від висновку Верховного Суду України, викладеного у постанові від 17 лютого 2016 року у справі № 6-31цс16, щодо строку, в межах якого іпотекодержатель може звернутися з вимогою про звернення стягнення на предмет іпотеки, право власності на який перейшло до спадкоємців, встановлюється загальними положеннями про позовну давність, а не статтею 1281 Цивільного кодексу України.

Велика Палата Верховного Суду визначила, що стаття 1281 ЦК України, яка визначає преклюзивні строки пред'явлення кредитодавцем вимог до спадкоємців позичальника, застосовується і до кредитних зобов'язань, забезпечених іпотекою.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 17 квітня 2018 року у справі № 522/407/15-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73469649>.

Велика Палата Верховного Суду відступила від висновку Верховного Суду України, викладеного у постановях від 30 вересня 2015 року у справі № 6-780цс15 та від 11 жовтня 2017 року у справі № 6-1374цс17, щодо неможливості застосування апеляційним судом приписів статей 256–258 Цивільного кодексу України без заяви відповідача, поданої до ухвалення рішення в суді першої інстанції.

Велика Палата Верховного Суду визначила, що заява відповідача, який не був належно повідомлений судом першої інстанції про час і місце розгляду справи, не брав участі в такому розгляді, є підставою для вирішення апеляційним судом питання про застосування позовної давності, навіть якщо не подавав такої заяви в суді першої інстанції.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 17 квітня 2018 року у справі № 200/11343/14-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/74963810>.

Велика Палата Верховного Суду відступила від висновку Верховного Суду України, викладеного у постанові від 1 липня 2015 року у справі № 6-94цс15, щодо нарахування пені при стягненні аліментів.

Верховний Суд України зазначив, що пеня нараховується на суму заборгованості за той місяць, в якому не проводилось стягнення аліментів. При цьому сума заборгованості аліментів за попередні місяці не додається до заборгованості за наступні місяці, а кількість днів прострочення обчислюється з того місяця, в якому аліменти не сплачувались.

Велика Палата Верховного Суду визначила, що пеня за заборгованість по сплаті аліментів нараховується на всю суму несплачених аліментів за кожний день прострочення її сплати, а її нарахування не обмежується тільки тим місяцем, в якому не проводилося стягнення.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 25 квітня 2018 року у справі № 572/1762/15-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/75296544>.

Велика Палата Верховного Суду відступила від висновків Верховного Суду України, викладених у постановках від 20 січня 2016 року у справі № 6-2759цс15 та від 2 березня 2016 року у справі № 6-2491цс15 щодо стягнення на підставі статті 625 Цивільного кодексу України 3 % річних та інфляційних втрат, нарахованих за невиконання грошового зобов'язання щодо відшкодування матеріальних збитків і моральної шкоди, підтверджених вироком суду.

Верховний Суд України зазначив про неможливість застосування норм, що передбачають цивільно-правову відповідальність за невиконання грошового зобов'язання (стаття 625 ЦК України) до правовідносин, які виникають з приводу виконання судових рішень (Закон України від 2 червня 2016 року № 1404-VIII «Про виконавче провадження»).

Велика Палата Верховного Суду визначила, що приписи статті 625 ЦК України поширюються на всі види грошових зобов'язань, якщо інше не передбачено договором або спеціальними нормами закону, який регулює, зокрема, окремі види зобов'язань.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 16 травня 2018 року у справі № 686/21962/15-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/74838873>.

Велика Палата Верховного Суду відступила від висновку Верховного Суду України, викладеного у постанові від 13 вересня 2017 року у справі № 6-1445цс17, щодо застосування пункту 8 частини першої статті 49 Закону України від 21 квітня 1999 року № 606-XIV «Про виконавче провадження» вказавши, що законодавством державного виконавця не наділено правом змінювати суму заборгованості, розраховану та визначену в рішенні суду, в якому визначено доларовий еквівалент гривні.

Велика Палата Верховного Суду визначила, що у разі зазначення у судовому рішенні про стягнення суми коштів в іноземній валюті з визначенням еквівалента такої суми у гривні стягувачеві має бути перерахована вказана у резолютивній частині судового рішення сума в іноземній валюті, а не її еквівалент у гривні. Перерахування стягувачеві суми в національній валюті України чи іншій валюті, аніж валюта, зазначена у резолютивній частині судового рішення, не вважається належним виконанням судового рішення.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 4 липня 2018 року у справі № 761/12665/14-ц можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75296546>.

Велика Палата Верховного Суду відступила від висновку Верховного Суду України, викладеного у постанові від 23 вересня 2015 року у справі № 6-1206цс15, відповідно до якого наявність судового рішення про задоволення вимог кредитора, яке не виконано боржником, не припиняє правовідносини сторін кредитного договору, не звільняє боржника та поручителя від відповідальності за невиконання грошового зобов'язання й не позбавляє права на отримання штрафних санкцій, передбачених умовами договору та Цивільного кодексу України.

Велика Палата Верховного Суду визначила, що після звернення з позовом про дострокове стягнення кредиту, незалежно від способу такого стягнення, змінюється порядок, умови і строк дії кредитного договору. На час звернення з таким позовом вважається, що настав строк виконання договору в повному обсязі. Право кредитора нараховувати передбачені договором проценти за кредитом припиняється, кредитор має право на отримання гарантій належного виконання зобов'язання відповідно до частини другої статті 625 ЦК України, а не у вигляді стягнення процентів та неустойки.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 4 липня 2018 року у справі № 310/11534/13-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/75287282>.

Велика Палата Верховного Суду відступила від висновку Верховного Суду України, викладеного у постанові від 27 січня 2016 року у справі № 6-2913цс15, щодо застосування загального строку позовної давності до спорів, що впливають із найму жилого приміщення.

Велика Палата Верховного Суду визначила, що позов про виселення із службового житла може бути пред'явлений протягом усього часу продовження відповідного правопорушення і на нього позовна давність не поширюється.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 4 липня 2018 року у справі № 653/1096/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/75296538#>.

Велика Палата Верховного Суду відступила від висновку Верховного Суду України, викладеного у постанові від 23 грудня 2015 року у справі № 6-2587цс15, щодо права страховика, який виплатив страхове відшкодування, самостійно обирати спосіб

захисту свого порушеного права, зокрема, право вимоги до винної особи про стягнення коштів у розмірі виплаченого страховиком відшкодування.

Велика Палата Верховного Суду визначила, що страховик, який виплатив страхове відшкодування за договором майнового страхування, згідно зі статтями 3 і 5 Закону України від 1 липня 2004 року № 1961-IV «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» реалізує право вимоги, передбачене статтею 993 Цивільного кодексу України та статтею 27 Закону України «Про страхування», шляхом звернення з позовом до страховика, в якого завдавач шкоди застрахував свою цивільно-правову відповідальність.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 4 липня 2018 року у справі № 755/18006/15-ц можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75296543#>.

Велика Палата Верховного Суду відступила від висновку Верховного Суду України, викладеного у постанові від 12 квітня 2017 року у справі № 6-15цс17, щодо надання дозволу на виїзд неповнолітньої дитини за кордон без згоди батька.

Верховний Суд України зазначив, що виїзд малолітньої дитини за межі України повинен відбуватися лише за погодженням з іншим з батьків, оскільки такий переїзд спричиняє зміну режиму спілкування дитини з іншим з батьків, порядок участі у вихованні дитини, зміну звичайного соціального, культурного, мовного середовища дитини, що впливає на її подальше життя, розвиток і виховання.

Велика Палата Верховного Суду визначила, що тимчасовий виїзд за кордон у супроводі одного з батьків має відповідати найкращим інтересам дитини і такий дозвіл за відсутності згоди другого з батьків може бути наданий на підставі рішення суду на певний період, з визначенням його початку й закінчення.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 4 липня 2018 року у справі № 712/10623/17 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/75266002>.

Велика Палата Верховного Суду відступила від висновку Верховного Суду України, викладеного у постанові від 12 квітня 2017 року у справі № 6-51цс17, щодо можливості реалізації права на отримання виплат соціального страхування особою, яка проживає на тимчасово окупованій території за умови обов'язкового переміщення такої особи з цієї території.

Велика Палата Верховного Суду визначила, що відсутність довідки про взяття на облік позивача як особи, яка переміщується з тимчасово окупованої території України або району проведення антитерористичної операції, не може бути підставою для невиплати позивачу страхових виплат.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 20 вересня 2018 року у справі № 243/3505/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/76812061>.

Велика Палата Верховного Суду відступила від висновків Верховного Суду України, викладених у постановах від 14 грудня 2016 року у справі № 6-2445цс16 та від 12 липня 2017 року у справі № 6-564цс17, щодо застосування норм права при визначенні місця проживання малолітньої дитини, а саме статті 161 Сімейного кодексу України та принципу 6 Декларації прав дитини, про обов'язковість брати до уваги принцип 6 Декларації прав дитини стосовно того, що малолітня дитина не повинна, крім тих випадків, коли є виняткові обставини, бути розлучена зі своєю матір'ю.

Велика Палата Верховного Суду визначила, що при визначенні місця проживання дитини першочергова увага приділяється якнайкращому забезпеченню інтересів дитини в силу вимог статті 3 Конвенції про права дитини від 20 листопада 1989 року.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 17 жовтня 2018 року у справі № 402/428/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/77361954>.

Велика Палата Верховного Суду відступила від висновку Верховного Суду України, викладеного у постанові від 17 лютого 2016 року у справі № 6-1965цс15, про те, що при вирішенні спорів щодо неналежного виконання боржником зобов'язань за кредитним договором, сторонами якого є дві юридичні особи, необхідно керуватися статтею 16 Цивільного процесуального кодексу України, згідно з якою не допускається об'єднання в одне провадження вимог, які підлягають розгляду за правилами різних видів судочинства, якщо інше не встановлено законом.

Велика Палата Верховного Суду визначила, що позовні вимоги до кількох відповідачів, серед яких є хоча б одна фізична особа, заявлені до 15 грудня 2017 року, мають розглядатися в одному провадженні, якщо такі вимоги однорідні, нерозривно пов'язані між собою та від вирішення однієї з них залежить вирішення інших вимог. Позовні вимоги банку до фізичних і юридичних осіб, заявлені на підставі процесуальних норм, які діяли до 15 грудня 2017 року, підлягають розгляду за правилами цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 7 листопада 2018 року у справі № 755/13532/15-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/77870772>.

Велика Палата Верховного Суду відступила від висновку Верховного Суду України, викладеного у постанові від 11 листопада 2015 року у справі № 6-1716цс15, щодо непідвідомчості третейським судам спорів, пов'язаних із виконанням зобов'язань в іноземній валюті.

Верховний Суд України зазначив, що всі спори, пов'язані з стягненням заборгованості за валютними кредитними договорами, є публічно-правовими, а не приватно-правовими.

Велика Палата Верховного Суду визначила, що проведення грошових розрахунків за кредитним договором чи їх нездійснення згідно з умовами такого договору, незалежно від валюти кредитування, свідчить, що такі правовідносини мають

суто цивільно-правовий, приватний характер і не можуть бути віднесені до таких, які мають публічно-правове значення, є публічно значущі відносини за наявності лише єдиної ознаки – визначення засобу платежу в іноземній валюті щодо того, що спори, які виникають за договором про надання споживчого кредиту, не можуть бути предметом третейського розгляду.

Водночас Велика Палата Верховного Суду підтвердила висновок Верховного Суду України (постанова від 11 листопада 2015 року у справі № 6-1716цс15) щодо того, що спори, які виникають за договором про надання споживчого кредиту, не можуть бути предметом третейського розгляду, оскільки вони є спорами про захист прав споживачів.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 12 грудня 2018 року у справі № 755/11648/15-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78680719>.

Велика Палата Верховного Суду підтвердила висновок Верховного Суду України, викладений у постанові від 30 березня 2016 року у справі № 6-1851цс15, щодо передачі іпотекодержателю права власності на предмет іпотеки відповідно до статей 36, 37 Закону України від 5 червня 2003 року № 898-IV «Про іпотеку» як способу позасудового врегулювання, який здійснюється за згодою сторін без звернення до суду. Застереження в договорі про задоволення вимог іпотекодержателя шляхом визнання права власності на предмет іпотеки – це виключно позасудовий спосіб урегулювання спору, який сторони встановлюють самостійно у договорі.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 21 березня 2018 року у справі № 760/14438/15-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73438185>.

Велика Палата Верховного Суду підтвердила висновок Верховного Суду України, викладений у постановах від 17 вересня 2014 року у справі № 6-53цс14, від 20 квітня 2016 року у справі № 6-2662цс15, від 29 березня 2017 року у справі № 6-3087цс16, про те, що строк пред'явлення кредитором вимог до поручителя про повернення боргових сум, погашення яких згідно з умовами договору визначено періодичними платежами, повинен обчислюватися з моменту настання строку погашення кожного чергового платежу за основним зобов'язанням.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 13 червня 2018 року у справі № 408/8040/12 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75287333>.

Велика Палата Верховного Суду підтвердила висновок Верховного Суду України, викладений у постанові від 18 жовтня 2017 року у справі № 6-1584цс17, щодо захисту прав споживача та повернення грошових коштів, сплачених за договором і визначила, що порядок і наслідки розірвання договору про надання послуг визначаються домовленістю сторін, а кошти повертаються за принципом черговості.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 20 червня 2018 року у справі № 380/63/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75286972#>.

Велика Палата Верховного Суду підтвердила висновок Верховного Суду України, викладений у постанові від 1 грудня 2015 року у справі № 21-3331а15, щодо покладання обов'язку виконання рішень про задоволення вимог кредиторів юридичної особи, яка перебуває у стані ліквідації, на ліквідаційну комісію (ліквідатора), а не державного виконавця у порядку Закону України від 2 червня 2016 року № 1404-VIII «Про виконавче провадження» у редакції, що діяла на час ухвалення судового рішення у цій справі.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 3 жовтня 2018 року у справі № 487/3335/13-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/76945464>.

Велика Палата Верховного Суду підтвердила висновки Верховного Суду України, викладені у постановах від 22 червня 2016 року у справі № 6-197ц16 та від 21 грудня 2016 року у справі № 6-1731ц16 про те, що при вирішенні спорів за вимогами нового власника житла про усунення перешкод у користуванні власністю шляхом виселення колишнього власника житла, яке було предметом іпотеки, судам слід застосовувати положення статті 40 Закону України від 5 червня № 898-IV «Про іпотеку» та статті 109 Житлового кодексу УРСР.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 31 жовтня 2018 року у справі № 753/12729/15-ц можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/77696631>.

Велика Палата Верховного Суду підтвердила висновок Верховного Суду України, викладений у постанові від 22 квітня 2015 року у справі № 6-48ц15, щодо застосування строку позовної давності (стаття 261 Цивільного кодексу України) при вирішенні спорів про визнання договору оренди земельної ділянки недійсним.

Оскільки підставами позову було непідписання спірного договору оренди землі, додаткового договору та акта приймання-передачі земельної ділянки, що свідчить про відсутність волевиявлення на укладення договору на вказаних у ньому умовах, а саме щодо строку договору, то для правильного вирішення вказаної справи, зокрема у частині висновків щодо початку перебігу позовної давності, важливою є така фактична обставина, як момент, коли особа довідалася або могла довідатися про порушення свого права. За вказаних обставин особа взагалі не знала про наявність цих документів, адже їх не підписувала, тому визначальним є саме момент, коли вона довідалася про порушення свого права.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 7 листопада 2018 року у справі № 575/476/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/77910960>.

Велика Палата Верховного Суду підтвердила висновок Верховного Суду України, викладений у постанові Верховного Суду України від 22 червня 2017 року у справі

№ 6-1047цс17, щодо застосування загального строку позовної давності до спорів за позовом прокурора про витребування майна із незаконного володіння.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 20 листопада 2018 року у справі № 907/50/16 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78129859>.

3.3. Господарська юрисдикція

Велика Палата Верховного Суду відступила від висновку, викладеного в постанові Верховного Суду України від 30 березня 2016 року у справі № 915/175/15, щодо визначення юрисдикції спорів за участю об'єднання співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ).

Верховний Суд України зазначив, що право звернення до господарського суду з позовом мають юридичні особи, які здійснюють підприємницьку діяльність, пов'язану з отриманням прибутку.

Велика Палата Верховного Суду визначила, що відповідно до частини першої статті 1 Господарського процесуального кодексу України (у редакції до 15 грудня 2017 року) до господарського суду мають право звертатися підприємства, установи, організації, що є суб'єктами некомерційної господарської діяльності.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 18 квітня 2018 року у справі № 904/2796/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/73598967>.

Велика Палата Верховного Суду відступила від висновку, викладеного в постанові Верховного Суду України від 18 листопада 2014 року у справі № 910/10168/13, щодо порядку розрахунку суми пропорційної частки учасника при його виході з товариства.

Верховний Суд України зазначив, що вартість частини майна товариства, що підлягає виплаті, повинна відповідати вартості чистих активів товариства, яка визначається в порядку, встановленому законодавством, пропорційно його частці в статутному капіталі товариства на підставі балансу, складеного на дату виходу (виключення).

Велика Палата Верховного Суду визначила, що вартість частини майна товариства, належна до сплати учаснику, який виходить із цього товариства, має визначатися із дійсної (ринкової) вартості об'єкта оцінки, з урахуванням усього майна товариства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 24 квітня 2018 року у справі № 925/1165/14 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73896751>.

Велика Палата Верховного Суду відступила від висновку, викладеного в постанові Верховного Суду України від 29 березня 2017 року у справі № 3-1591гс16 (№ 918/169/16), щодо відсутності обмеження розміру грошових вимог кредитора до майнового поручителя договірною вартістю предмета застави.

Верховний Суд України зазначив, що відповідальність майнового поручителя як іпотекодавця, який не є одночасно боржником в основному зобов'язанні, обмежується вартістю майна, переданого в іпотеку.

Велика Палата Верховного Суду визначила, що господарські суди при вирішенні питання про визнання заявлених забезпечених кредиторських вимог та включення їх окремо до реєстру повинні застосовувати статтю 19 Закону України від 2 жовтня 1992 року № 2654-XII «Про заставу» та статтю 7 Закону України від 5 червня 2003 року № 898-IV «Про іпотеку» і встановити на підставі належних та допустимих доказів, які саме вимоги кредитора, зазначені в його заяві, забезпечені заставою майна та розмір цих вимог незалежно від вартості цього майна за договором.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 15 травня 2018 року у справі № 902/492/17 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/74218793>.

Велика Палата Верховного Суду відступила від висновку, викладеного в постанові Верховного Суду України від 15 квітня 2015 року у справі № 3-49гс15, щодо права страховика за договором відмовити у здійсненні виплати страхового відшкодування у випадку пропуску встановленого строку незалежно від суб'єкта звернення.

Верховний Суд України зазначив, що положення підпункту 37.1.4 пункту 37.1 статті 37 Закону України від 1 липня 2004 року № 1961-IV «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» визначають можливість відмови страховика у виплаті страхового відшкодування страхувальнику в разі неподання заяви про страхове відшкодування впродовж установлених строків, однак не містять підстав для відмови в задоволенні вимоги страховика, який виплатив страхове відшкодування згідно з договором майнового страхування, до особи, відповідальної за завдані збитки, про відшкодування виплачених ним фактичних сум у межах, визначених договором про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів.

Велика Палата Верховного Суду визначила, що закріплене в положеннях підпункту 37.1.4 пункту 37.1 статті 37 Закону України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» право страховика за договором (полісом) про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів відмовити у здійсненні виплати страхового відшкодування у випадку пропуску встановленого строку на звернення до нього із заявою про виплату страхового відшкодування не залежить від суб'єкта звернення з відповідною заявою, тобто підлягає застосуванню, в тому числі у випадку, коли з такою заявою звертається не безпосередньо потерпілий, а особа, яка здійснила відшкодування потерпілому завданого збитку внаслідок пошкодження належного йому транспортного засобу на підставі договору добровільного майнового страхування.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 5 червня 2018 року у справі № 910/7449/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74838785#>.

Велика Палата Верховного Суду відступила від висновку Верховного Суду України, викладеного у постановах від 16 лютого 2016 року в справі № 21-4846а15 і від 15 червня 2016 року в справі № 21-286а16, щодо застосування статті 12 Господарського процесуального кодексу України (у редакції до 15 грудня 2017 року) та поширення юрисдикції господарських судів на всі спори, які виникають на стадії ліквідації (банкрутства) банку, повноваження органів управління та контролю якого здійснює Фонд гарантування вкладів фізичних осіб (його уповноважена особа).

Велика Палата Верховного Суду визначила, що справи у спорах між суб'єктами господарювання, в яких однією зі сторін є банк, повноваження управління та контролю якого здійснює Фонд гарантування вкладів фізичних осіб під час процедури виведення такого банку з ринку або його ліквідації, у тому числі в особі уповноваженої особи (осіб) Фонду, належать до юрисдикції господарських судів.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 12 червня 2018 року у справі № 910/14465/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74838910>.

Аналогічна правова позиція викладена у постанові Верховного Суду від 18 квітня 2018 року у справі № 910/8132/17 – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/73727760>.

Велика Палата Верховного Суду відступила від висновку, викладеного в постановах Верховного Суду України від 11 листопада 2014 року у справі № 21-405а14 і від 11 листопада 2014 року у справі № 21-405а14, щодо можливого способу захисту порушеного права шляхом визнання протиправним і скасування рішення органу місцевого самоврядування без вимог про скасування правовстановлюючих документів на земельну ділянку.

Верховний Суд України зазначив, що у разі прийняття органом місцевого самоврядування (як суб'єктом владних повноважень) ненормативного акта, який застосовується одноразово, після реалізації вичерпує свою дію фактом його виконання і з прийняттям якого виникають правовідносини, пов'язані з реалізацією певних суб'єктивних прав та охоронюваних законом інтересів (зокрема, рішення про передачу земельних ділянок у власність, укладення договору оренди), позов, предметом якого є спірне рішення органу місцевого самоврядування, не повинен розглядатися, оскільки обраний позивачем спосіб захисту порушених прав не забезпечує їх реального захисту.

Велика Палата Верховного Суду визначила, що особа, законний інтерес або право якої порушено, може скористатися способом захисту, який прямо передбачено нормою матеріального права. На таку особу (позивача) не можна покладати обов'язок об'єднання вимог про визнання протиправним і скасування рішення органу місцевого самоврядування та вимог про скасування правовстановлюючих документів на земельну ділянку, укладених (виданих) на підставі такого рішення.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 19 червня 2018 року у справі № 916/1979/13 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/77521253>.

Аналогічна правова позиція висловлена у постанові Великої Палати Верховного Суду від 30 травня 2018 року у справі № 923/466/17 – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74506122>.

Велика Палата Верховного Суду відступила від висновку Верховного Суду України, викладеного в постанові від 18 жовтня 2017 року у справі № 910/8318/16, щодо визначення права і підвідомчості спору суду за наявності арбітражного застереження у зовнішньоекономічній діяльності, уточнивши (доповнивши) його такими висновками:

- у разі наявності арбітражної угоди між сторонами спору та поданого стороною відповідно до вимог Господарського процесуального кодексу України клопотання про припинення провадження господарський суд може продовжити розгляд справи за умови встановлення в передбаченому законом порядку недійсності, втрати чинності або неможливості виконання вказаної угоди не пізніше початку розгляду справи по суті;

- господарський суд має тлумачити будь-які неточності в тексті арбітражної угоди та розглядати сумніви щодо її дійсності, чинності та виконуваності на користь її дійсності, чинності та виконуваності, забезпечуючи принцип автономності арбітражної угоди;

- суд може визнати угоду такою, що не може бути виконана, внаслідок істотної помилки сторін у назві арбітражу, до якого передається спір (відсилання до неіснуючої арбітражної установи), за умови відсутності в арбітражній угоді вказівки на місце проведення арбітражу чи будь-яких інших положень, які б дозволяли встановити дійсні наміри сторін щодо обрання певної арбітражної установи чи регламенту, за яким має здійснюватись арбітражний розгляд. У разі невизначеності арбітражної установи сторона арбітражної угоди не має обов'язку перед зверненням до компетентного державного суду звертатися до однієї чи декількох арбітражних установ для того, щоб вони вирішили питання щодо своєї компетенції стосовно цього спору.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 28 серпня 2018 року у справі № 906/493/16 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78977571>.

Велика Палата Верховного Суду відступила від висновку Верховного Суду України, викладеного у постанові від 4 жовтня 2017 року у справі № 914/1128/16, про те, що у разі неможливості захисту порушеного права чи інтересу у спосіб, встановлений частиною другою статті 16 Цивільного кодексу України суд у будь-якому випадку повинен захищати право позивача в інший спосіб, з огляду на невичерпний перелік способів захисту, прописаний в законі, а також необхідність забезпечення ефективного захисту порушених прав та інтересів.

Велика Палата Верховного Суду визначила, що спори про зобов'язання надати чи підписати акти прийому-передачі не можуть бути розглянуті ні в порядку господарського судочинства, ні в межах іншої юрисдикції, адже за своєю суттю акти прийому-передачі лише підтверджують факт передання предмета договору та є одним з можливих, а не єдиним доказом виконання обов'язків у правовідносинах.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 11 вересня 2018 року у справі № 905/1926/16 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/76596894>.

Велика Палата Верховного Суду відступила від висновку Верховного Суду України, викладеного у постанові від 23 грудня 2015 року у справі № 918/144/15, щодо визнання розірваного договору недійсним.

Верховний Суд України зазначив, що визнання недійсним договору оренди нежитлового приміщення, який сторони розірвали, а майно повернули, є неможливим, оскільки предмет спору припинив існування.

Велика Палата Верховного Суду визначила, що розірвання сторонами договору, виконаного повністю або частково, не позбавляє сторони права на звернення в майбутньому з позовом про визнання такого договору недійсним.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 27 листопада 2018 року у справі № 905/1227/17 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78376886>.

Велика Палата Верховного Суду підтвердила висновок Верховного Суду України, викладений у постанові від 15 квітня 2015 року у справі № 910/2899/14, про те, що стаття 625 Цивільного кодексу України поширює свою дію на всі види грошових зобов'язань у разі прострочення виконання зобов'язання, зокрема щодо повернення безпідставно одержаних чи збережених грошей, нараховуються 3 % річних від простроченої суми відповідно до частини другої статті 625 ЦК України.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 10 квітня 2018 року у справі № 910/10156/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/73627931>.

Велика Палата Верховного Суду підтвердила висновок Верховного Суду України, викладений у постанові Верховного Суду України від 22 березня 2017 року у справі № 3-77Гс17, про те, що сама собою відсутність бюджетних коштів, передбачених у видатках державного бюджету країни на відповідні цілі, не є підставою для звільнення боржника від виконання зобов'язання.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 17 квітня 2018 року у справі № 911/4249/16 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73438211>.

Велика Палата Верховного Суду підтвердила висновок Верховного Суду України, викладений у постанові від 27 травня 2015 року у справі № 920/49/14, про те, що Публічного акціонерного товариства «Укрпошта», здійснюючи підтримку засобів масової інформації шляхом розповсюдження періодичних друкованих видань, має право на отримання в оренду комунального майна, на тих самих умовах, що й бюджетні установи.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 26 червня 2018 року у справі № 914/707/17 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/75186598>.

Велика Палата Верховного Суду підтвердила висновок Верховного Суду України, викладений у постанові від 9 серпня 2017 року у справі № 3-658Гс17 (№ 904/7033/16),

про те, що перебіг позовної давності за вимогами залізниці до вантажоодержувача про стягнення збору за зберігання вантажу починається від дня настання події, що стала підставою для подання позову (у спірних правовідносинах – неприйняття вагонів вантажовласником), а не з дня підписання відповідачем накопичувальних карток із зауваженнями.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 4 липня 2018 року у справі № 904/5743/16 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75241959>.

Велика Палата Верховного Суду підтвердила висновок Верховного Суду України, викладений у постановою від 25 грудня 2013 року у справі № 6-112цс13, від 17 лютого 2016 року у справі № 6-2471цс15, від 18 травня 2016 року у справі № 6-2809цс15, щодо розмежування суброгації (статті 27 Закону України «Про страхування» та 993 Цивільного кодексу України), яка виникає з договірних відносин, та регресу (стаття 1191 ЦК України), який виникає з деліктних відносин.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 4 липня 2018 року у справі № 910/2603/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75215619#>.

Велика Палата Верховного Суду підтвердила висновок Верховного Суду України, викладений у постанові від 6 квітня 2016 року у справі № 910/8058/15-г, щодо розмежування категорій «поточний рахунок» і «вкладний (депозитний) рахунок», які не є тотожними між собою, мають різну правову природу, що впливає на відмінність правового регулювання відповідних відносин.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 30 жовтня 2018 року у справі № 914/3217/16 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78112035>.

Велика Палата Верховного Суду підтвердила висновки, викладені у постановою Верховного Суду України від 30 листопада 2016 року у справі № 922/1008/15 (провадження № 3-1271гс16), від 7 грудня 2016 року у справі № 922/1009/15 (провадження № 3-1348гс16), від 12 квітня 2017 року у справах № 922/207/15 (провадження № 3-1345гс16) і № 922/5468/14 (провадження № 3-1347гс16), про те, що фактичний користувач земельної ділянки, який без достатньої правової підстави за рахунок власника цієї ділянки зберіг у себе кошти, які мав заплатити за користування нею, зобов'язаний повернути ці кошти власнику земельної ділянки на підставі частини першої статті 1212 Цивільного кодексу України.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 23 травня 2018 року у справі № 629/4628/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/75296547>.

Аналогічний правовий висновок викладено в постанові Верховного Суду від 20 листопада 2018 року у справі № 922/3412/17– <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78297802>.

Велика Палата Верховного Суду підтвердила висновок Верховного Суду України, викладений у постанові від 21 січня 2015 року у справі № 910/16306/13, щодо відмови у задоволенні позову про розірвання договору оренди земельної ділянки, із врахуванням погашення заборгованості з орендної плати на момент ухвалення судом рішення у справі.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 27 листопада 2018 року у справі № 912/1385/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78529831>.

Велика Палата Верховного Суду підтвердила висновок Верховного Суду України, викладений у постанові від 17 січня 2011 року у справі № 35/390 (провадження № 3-66г10), щодо застосування приписів статті 116 і частини першої статті 124 Земельного кодексу України при вирішенні спору про визнання укладеним договором оренди земельної ділянки комунальної власності та визначила, що прийняття уповноваженим органом місцевого самоврядування рішення про передачу в користування (оренду) земельної ділянки, яка перебуває у комунальній власності, є необхідною умовою для передачі такої земельної ділянки в оренду.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 4 грудня 2018 року у справі № 32/563 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78977414>.

3.4. Кримінальна юрисдикція

Велика Палата Верховного Суду відступила від висновку Верховного Суду України, викладеного у постанові від 15 листопада 2012 року у справі № 5-15кс12, щодо визначення проникнення у житло, інше приміщення чи сховище як кваліфікуючої ознаки розбою.

Велика Палата Верховного Суду визначила, що проникнення як кваліфікуюча ознака розбою передбачає, що особа потрапила у житло, інше приміщення чи сховище незаконно, тобто за відсутності права перебувати в місці, де знаходиться майно (всупереч волі законного володільця, шляхом обману, за відсутності визначених законом підстав чи на порушення встановленого законом порядку). При цьому незаконність проникнення стосується самого факту потрапляння до житла, іншого приміщення чи сховища або перебування в ньому під час вчинення розбою. Спосіб проникнення (застосування фізичних чи інтелектуальних зусиль) принципового значення для встановлення кваліфікуючої ознаки «проникнення» не має. При вирішенні питання про застосування кваліфікуючої ознаки «проникнення у житло, інше приміщення чи сховище» у складі кримінального правопорушення, передбаченого частиною третьою статті 187 Кримінального кодексу України, вирішальне значення мають режим доступу до приміщення (вільний/обмежений) під час вчинення розбою та наявність в особи умислу на незаконне входження (потрапляння) до приміщення або незаконне перебування в ньому з метою заволодіння чужим майном.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 18 квітня 2018 року у справі № 569/1111/16-к можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73532589>.

Велика Палата Верховного Суду відступила від висновку Верховного Суду України, викладеного у постанові від 25 червня 2015 року у справі № 5-111к15, щодо нероз'яснення обвинуваченому права на суд присяжних як підстави для скасування вироку.

Велика Палата Верховного Суду визначила, що роз'яснення судом обвинуваченому права на суд присяжних поза часовими межами підготовчого провадження, але до завершення судового розгляду, не завжди є безумовною підставою для скасування вироку.

Однак для залишення судових рішень у силі в кожному конкретному випадку необхідні дані, які би з достатньою переконливістю свідчили про відсутність в особи перешкод у реалізації свого права на особливий порядок судового розгляду попри зазначений недолік. За наявності обґрунтованих підстав для висновку, що в результаті роз'яснення права на суд присяжних на стадії судового розгляду обвинувачений мав реальну можливість ефективно скористатися ним, суд касаційної інстанції вправі не визнати відсутність роз'яснення такого права прокурором при направленні обвинувального акта до суду і судом у підготовчому судовому засіданні безумовною підставою для скасування вироку. Вирішуючи це питання, суду належить виходити з того, чи забезпечили фактично застосовані час і спосіб роз'яснення обвинуваченому права на суд присяжних можливість його реалізації.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 12 вересня 2018 року у справі № 523/6472/14-к можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/76947335>.

4. Справи, розглянуті з підстав необхідності визначення юрисдикції

4.1. Справи, які підлягають розгляду в порядку адміністративного судочинства

Спори про оскарження рішень органів державної влади та місцевого самоврядування щодо їх повноважень із здійснення землеустрою підлягають розгляду в порядку адміністративного судочинства, якщо суди не встановили існуючого речового права позивача або інших осіб на цю земельну ділянку.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 21 березня 2018 року у справі № 536/233/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73565908>.

Аналогічна правова позиція висловлена у постановах Верховного Суду:

від 3 жовтня 2018 року у справі № 820/4149/17 – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/77009318>;

від 28 листопада 2018 року у справі № 820/4439/17 – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/79298606>.

Спори з приводу оскарження рішення органу місцевого самоврядування про встановлення та зміну меж населених пунктів підлягають розгляду в порядку адміністративного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 7 листопада 2018 року у справі № 824/3130/14-а можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/77804960>.

Спир з приводу оскарження дій органів у сфері благоустрою населеного пункту підлягає розгляду в порядку адміністративного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 13 листопада 2018 року у справі № 910/2145/18 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78044739>.

У правовідносинах, пов'язаних з оцінкою земель та земельних ділянок, Держгеокадастр і його територіальні органи здійснюють публічно-владні управлінські функції, тому перевірка законності їх дій (бездіяльності), рішень має здійснюватися адміністративним судом.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 20 червня 2018 року у справі № 823/902/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75133500>.

Спир про визнання незаконним та скасування розпорядження органу місцевого самоврядування про внесення змін до розпорядження голови райдержадміністрації про затвердження остаточного розміру і вартості земельної частки (паю) і видачі державних актів на право власності на земельну ділянку власникам земельних часток підлягає розгляду в порядку адміністративного судочинства, у разі якщо у справі не встановлено факту виникнення (зміни чи припинення) будь-яких цивільних прав чи обов'язків держави.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 13 листопада 2018 року у справі № 925/1152/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/77969247>.

Спір про оскарження рішення органу місцевого самоврядування щодо зміни виду використання земельної ділянки органом державної влади підлягає розгляду в порядку адміністративного судочинства, якщо предметом такого спору є перевірка законності рішення, пов'язаного зі здійсненням владних управлінських функцій органом місцевого самоврядування, а не питання щодо вирішення речового права на земельну ділянку.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 7 листопада 2018 року у справі № 752/1666/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/77721019>.

Спір щодо оскарження фізичними особами законності рішення органу місцевого самоврядування про відведення земельної ділянки для потреб та з метою захисту суспільних інтересів територіальної громади належить до компетенції адміністративних судів.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 30 травня 2018 року у справі № 127/16433/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74505957#>.

Спір про скасування рішення органу місцевого самоврядування щодо визначення орендної плати за землю (про визнання нечинною та скасування ухвали міської ради про затвердження нормативної грошової оцінки) підлягає розгляду в порядку адміністративного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 8 травня 2018 року у справі № 461/8220/13-а можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/74022184>.

Спір стосовно формування переліку вкладників, які мають право на гарантоване державою відшкодування коштів за вкладами за рахунок Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, та затвердження реєстру вкладників для здійснення гарантованих виплат належить до юрисдикції адміністративних судів.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 12 квітня 2018 року у справі № 820/11591/15 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73500822>.

Аналогічна правова позиція викладена у постановою Верховного Суду:

від 6 червня 2018 року у справі № 813/6392/15 – <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/74688055>;

від 17 жовтня 2018 року у справі № 818/53/17 – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/77473780>;

від 7 листопада 2018 року у справі № 815/3537/16 – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/77771104>;

від 12 грудня 2018 року у справі № 820/12127/15 – <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78680733>.

Уповноважена особа Фонду гарантування вкладів фізичних осіб не є належним відповідачем у справах щодо відшкодування коштів за вкладами в межах граничного розміру за рахунок коштів Фонду, позаяк адміністративний спір існує між вкладником

та Фондом щодо права вкладника на відшкодування за вкладом, що не перевищує 200 тис. грн.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 6 червня 2018 року у справі № 727/8505/15-ц можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75133486#>.

Рішення, дії чи бездіяльність виконавця та посадових осіб органів державної виконавчої служби щодо виконання рішень інших органів (посадових осіб), тобто не за рішенням, ухваленим судом, можуть бути оскаржені сторонами, іншими учасниками та особами до відповідного адміністративного суду.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 14 березня 2018 року у справі № 213/2012/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/72970283>.

Аналогічна правова позиція викладена у постанові Верховного Суду від 20 вересня 2019 року у справі № 324/1018/17 – <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/76812019>.

Оскарження рішення, дії чи бездіяльності державного виконавця чи іншої посадової особи органу державної виконавчої служби або приватного виконавця щодо стягнення виконавчого збору та/або витрат на проведення виконавчих дій, здійснюється в порядку адміністративного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 6 червня 2018 року у справі № 921/16/14-г/15 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74660021>.

Аналогічна правова позиція викладена у постанові Верховного Суду:

від 17 жовтня 2018 року у справі № 826/5195/17 – <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/77696491>;

від 28 листопада 2018 року у справі № 2-01575/11 – <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78376897>.

Спори щодо оскарження рішення, дії чи бездіяльності державного виконавця чи іншої посадової особи органу державної виконавчої служби або приватного виконавця особою, яка не є стороною виконавчого провадження, розглядаються в порядку адміністративного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 30 травня 2018 року у справі № 815/2255/16 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75296535>.

Спори, що виникають під час виконання судових рішень центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів у порядку, установленому Законом України від 5 червня 2012 року № 4901-VI «Про гарантії держави щодо виконання судових рішень», розглядаються в порядку адміністративного судочинства (статті 2, 5, 19 Кодексу адміністративного судочинства України).

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 12 вересня 2018 року у справі № 916/223/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/76673361>.

Аналогічна правова позиція викладена у постанові Верховного Суду від 31 жовтня 2018 року у справі № 905/2087/17 – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/77801410>.

Судовий контроль за виконанням судового рішення, ухваленого в адміністративній справі, має здійснюватися за правилами адміністративного, а не цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 5 грудня 2018 року у справі № 279/2369/17 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78529865>.

Заява про поновлення пропущеного строку для пред'явлення до виконання виконавчого документа, виданого не судом, а іншим державним органом, підлягає розгляду в порядку адміністративного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 5 грудня 2018 року у справі № 422/2248/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78715736>.

Скарга на бездіяльність посадової особи відділу державної виконавчої служби щодо ненадання відповіді на адвокатський запит підлягає розгляду в порядку адміністративного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 12 грудня 2018 року у справі № 212/7068/13-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78680696>.

Позовні вимоги про оскарження постанови державного виконавця щодо примусового виконання виконавчого напису приватного нотаріуса підлягають розгляду в порядку адміністративного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 14 листопада 2018 року у справі № 820/4243/17 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/77911017>.

Спір про визнання незаконними дій державного виконавця щодо зупинення вчинення виконавчих дій у межах зведеного виконавчого провадження, в якому об'єднано виконання судових рішень, ухвалених судами за правилами різних юрисдикцій, підлягає розгляду за правилами адміністративного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 17 жовтня 2018 року у справі № 927/395/13 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/77393454>.

Вимоги про стягнення моральної шкоди, завданої за місцем проходження публічної служби, заявлені в одному провадженні з вимогою вирішити публічно-правовий спір, зокрема з вимогами про стягнення середнього заробітку за вимушений прогул за місцем проходження публічної служби, за затримку виплати такого заробітку, сум, пов'язаних з індексацією заробітної плати за час вимушеного прогулу, а також

недоотриманих сум заробітної плати, підлягають розгляду в порядку адміністративного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 17 жовтня 2018 року у справі № 661/3699/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78180245>.

Спори щодо відшкодування шкоди або збитків, завданих внаслідок виконання особою службових/посадових обов'язків, підлягають вирішенню в порядку адміністративного судочинства як такі, що пов'язані з питаннями реалізації правового статусу особи, яка перебуває на посаді публічної служби, від моменту її прийняття на посаду і до звільнення з публічної служби.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 5 грудня 2018 року у справі № 818/1688/16 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78750846>.

Спир за позовом фізичної особи до Державної служби України з надзвичайних ситуацій про стягнення середнього заробітку за час вимушеного прогулу у зв'язку із поновленням на посаді є публічно-правовим та підлягає розгляду в порядку адміністративного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 31 жовтня 2018 року у справі № 761/33941/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/77586810>.

Справи у спорах з приводу притягнення до дисциплінарної відповідальності державних службовців стосуються проходження останніми публічної служби, а тому підлягають розгляду в порядку адміністративного судочинства. Стосовно позовних вимог про відшкодування моральної шкоди, то їх розгляд має здійснюватися адміністративним судом, якщо вони заявлені в одному провадженні з вимогою вирішити публічно-правовий спір (частина п'ята статті 21 КАС України).

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 6 лютого 2018 року у справі № 686/13410/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/72074133>.

Спори, пов'язані з визначенням розміру суддівської винагороди та щомісячного довічного грошового утримання і їх виплатою є такими, що пов'язані з проходженням та звільненням із публічної служби. А тому на них поширюється юрисдикція адміністративного суду. Якщо спір виник після звільнення публічного службовця з посади, однак пов'язаний з вирішенням питань, які стосуються його діяльності на публічній службі, такий спір має розглядатися за правилами адміністративного судочинства, незважаючи на те, що спірні правовідносини фактично виникли після припинення публічної служби, а орган, в якому особа перебувала на цій службі, не здійснював щодо неї публічно-владних управлінських функцій у спірних правовідносинах.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 14 листопада 2018 року у справі № 757/70264/17-ц можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78011463>.

Спір про визнання неправомірним розпорядження селищного голови про звільнення з посади за пунктом 1 частини першої статті 41 Кодексу законів про працю України працівника селищної ради, який є посадовою особою органу місцевого самоврядування і діяльність якого є публічною службою, а також про поновлення на роботі, виплату середнього заробітку за час вимушеного прогулу, зобов'язання селищного голови покрити заподіяну селищній раді шкоду у зв'язку з оплатою позивачу вимушеного прогулу підлягає розгляду в порядку адміністративного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 26 червня 2018 року у справі № 146/579/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/75265976>.

Спір з приводу відшкодування збитків, завданих особою державі під час проходження військової служби, є публічно-правовим та підлягає розгляду в порядку адміністративного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 12 грудня 2018 року у справі № 734/3102/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78627862>.

Вимоги про відшкодування шкоди, як майнової, так і моральної, заподіяної протиправними рішеннями, діями чи бездіяльністю суб'єкта владних повноважень, розглядаються адміністративним судом, якщо вони заявлені в одному провадженні з вимогою вирішити публічно-правовий спір. Якщо такі вимоги заявлено окремо, вони вирішуються судами в порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 14 березня 2018 року у справі № 522/3454/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73438182>.

Аналогічна правова позиція викладена у постановах Верховного Суду:

від 28 березня 2018 року у справі № 676/101/16 – <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73195166>;

від 22 серпня 2018 року у справі № 766/10783/16-ц – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/77197573>;

від 5 грудня 2018 року у справі № 210/5258/16-ц – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78750868>.

Спори з приводу стягнення суб'єктом владних повноважень сум збитків, заподіяних іншою особою публічного права, розглядаються в порядку адміністративного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 12 березня 2018 року у справі № 826/9672/17 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/72727868>.

Аналогічна правова позиція викладена у постановах Верховного Суду:

від 3 жовтня 2018 року у справі № 804/8443/16 – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/77089722>;

від 31 жовтня 2018 року у справі № 806/1828/17 – <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/77764404>.

Спори щодо стягнення з Пенсійного фонду України та Державної фіскальної служби незаконно утриманої пенсії та моральної шкоди є публічно-правовими, а справи за участю суб'єктів цих відносин є адміністративними.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 5 вересня 2018 року у справі № 805/1983/17-а можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78129861>.

Спори про зобов'язання суб'єкта владних повноважень вчинити певні дії з приводу обчислення, призначення, перерахунку, здійснення, надання, одержання пенсійних виплат підлягають розгляду в порядку адміністративного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 28 листопада 2018 року у справі № 537/1980/16а можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78428222>.

Спир між управлінням Пенсійного фонду України та роботодавцем про стягнення витрат на виплату та доставку пенсій, призначених на пільгових умовах, є публічно-правовим та підлягає розгляду в порядку адміністративного судочинства, оскільки Пенсійний фонд України у цих правовідносинах безпосередньо реалізує надані законодавством владні управлінські функції.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 31 жовтня 2018 року у справі № 805/473/17-а можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/77804962>.

Спир про повернення безпідставно стягнутих за вимогою Управління пенсійного фонду України грошових коштів на рахунок сплати єдиного внеску відповідно до Закону України від 8 липня 2010 року № 2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» з пенсії особи, зареєстрованої як фізична особа – підприємець, що знаходилась на спрощеній системі оподаткування, а також перебувала на обліку як пенсіонер та отримувала пенсію по інвалідності, є публічно-правовим і належить до юрисдикції адміністративних судів.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 21 листопада 2018 року у справі № 805/1983/17а можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78129861>.

Спир про стягнення компенсації за неотримане продовольче забезпечення за час проходження військової служби фактично виник між особою, яка проходила військову службу, та суб'єктом владних повноважень, а отже, є публічно-правовим і повинен розглядатися за правилами адміністративного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 12 вересня 2018 року у справі № 2-а-3097/2007 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/76912505>.

Спир щодо невиплати навчальним закладом його випускнику із числа дітей, позбавлених батьківського піклування, одноразової грошової допомоги, виплата якої гарантована державою, підлягає розгляду в порядку адміністративного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 7 листопада 2018 року у справі № 553/4650/14-а можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/77801686>.

Спори щодо виплати одноразової грошової допомоги у разі інвалідності військовослужбовців підлягають розгляду в порядку адміністративного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 14 листопада 2018 року у справі № 686/24029/14-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78011447>.

Спір за позовом районної адміністрації міської ради до фізичної особи про зобов'язання привести самовільно реконструйоване домоволодіння до попереднього стану, є публічно-правовим, і його належить розглядати в порядку адміністративного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 10 квітня 2018 року у справі № 1519/2-787/11 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/74064865>.

Аналогічна правова позиція викладена у постанові Верховного Суду від 30 травня 2018 року у справі № 464/5495/13-ц – <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/75068808>.

Спір за позовом Державної архітектурно-будівельної інспекції України з приводу знесення самовільно побудованих будівель як санкції за порушення законодавства у сфері містобудування є публічно-правовим і належить до компетенції адміністративних судів, позаяк не пов'язаний з вирішенням питання щодо речового права, а виник за участю суб'єкта владних повноважень, що реалізовував у спірних правовідносинах владні управлінські функції стосовно виявлення факту самочинного будівництва.

Детальніше з текстом постанови Великої Палати Верховного Суду від 11 квітня 2018 року у справі №161/14920/16-а можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73837586>.

Аналогічна правова позиція викладена в постановою Верховного Суду:

від 22 травня 2018 року у справі № 826/4089/16 – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74537193>;

від 16 жовтня 2018 року у справі № 826/12543/16 – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/77848774>.

Спір щодо скасування реєстрації декларації про готовність об'єкта до експлуатації щодо реконструкції житлового будинку, проведеної Інспекцією Державного архітектурно-будівельного контролю, належить до компетенції адміністративних судів, у випадку якщо спірні правовідносини не стосується права власності на об'єкт нерухомості, а лише дій суб'єкта владних повноважень щодо реєстрації спірної декларації з порушенням норм законодавства, що регламентує діяльність відповідача щодо вчинення таких дій.

Детальніше з текстом постанови Великої Палати Верховного Суду від 3 липня 2018 року у справі № 815/2439/15 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75287021>.

Спiр, що пiдлягає розгляду в порядку цивiльного судочинства, за умови непослiдовностi нацiонального суду, який пiсля постановлення ухвали про вiдмову у вiдкриттi провадження у цивiльнiй справi за тих самих обставин повторно вiдмовив у вiдкриттi провадження в порядку адмiнiстративного судочинства, може розглядатися за правилами Кодексу адмiнiстративного судочинства України.

Детальнiше з текстом постанови Верховного Суду вiд 17 жовтня 2018 року у справi № 201/4802/16-а можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/77473711>.

Спiр за позовом фiзичної особи до виконавчої дирекцiї Фонду соцiального страхування вiд нещасних випадкiв на виробництвi та професiйних захворювань України щодо вiдмови в призначеннi та виплатi одноразової допомоги внаслiдок смертi потерпiлого вiд нещасного випадку на виробництвi є публiчно-правовим, а отже, пiдлягає розгляду в порядку адмiнiстративного судочинства.

Детальнiше з текстом постанови Верховного Суду вiд 25 квітня 2018 року у справi № 360/1438/16-а можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/73758679>.

Спiр, пов'язаний зi стягненням вiддiленнями Фонду соцiального страхування вiд нещасних випадкiв на виробництвi та професiйних захворювань України з суб'єкта господарювання, який лiквiдується згiдно з рiшенням його засновникiв (платоспроможної юридичної особи), страхових платежiв, капiталiзованих на майбутнi перiоди, з метою їх подальшої виплати потерпiлим особам, належить до юрисдикцiї адмiнiстративних судiв.

Детальнiше з текстом постанови Верховного Суду вiд 17 жовтня 2018 року у справi № 822/1544/16 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/77473706>.

Спори з Фондом соцiального страхування України, пов'язанi з перерахунком розмiру компенсацiйних виплат – грошових компенсацiй на бензин, ремонт i технiчне обслуговування автомобiлiв та на транспортне обслуговування, пiдлягають розгляду в порядку адмiнiстративного судочинства.

Детальнiше з текстом постанови Верховного Суду вiд 28 листопада 2018 року у справi № 405/5366/17 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78215405>.

Спiр за позовом фiзичної особи до виконавчої дирекцiї обласного вiддiлення Фонду соцiального страхування з тимчасової втрати працездатностi про стягнення допомоги по тимчасовiй непрацездатностi є публiчно-правовим.

Детальнiше з текстом постанови Верховного Суду вiд 4 квітня 2018 року у справi № 280/1539/15-ц можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/73335584>.

Спiр щодо рiшення суб'єкта владних повноважень, прийнятого пiд час здiйснення ним владних управлiнських функцiй за вiдсутностi факту виникнення (змiни

чи припинення) будь-яких цивільних прав чи обов'язків, підлягає розгляду в порядку адміністративного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 13 листопада 2018 року у справі № 925/1152/17 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/77969247>.

Ненадання відповіді на заяву, подану в порядку, визначеному Законом України від 2 жовтня 1996 року № 393/96-ВР «Про звернення громадян», є бездіяльністю відповідача як суб'єкта владних повноважень при здійсненні ним управлінських функцій, а тому такі справи підлягають розгляду за правилами Кодексу адміністративного судочинства України.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 31 жовтня 2018 року у справі № 820/5416/16 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/77685029>.

Спір у справі за позовом до Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури про визнання рішення протиправним, зобов'язання вчинити дії є публічно-правовим, оскільки стосується позбавлення особи права на зайняття адвокатською діяльністю. Рішення про порушення дисциплінарної справи або про відмову в порушенні дисциплінарної справи може бути оскаржено як до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, так і до суду, а розгляд у суді повинен відбуватися за правилами адміністративного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 29 березня 2018 року у справі № 640/12325/15-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73304946>.

Аналогічна правова позиція висловлена у постанові Верховного Суду від 7 листопада 2018 року у справі № 607/3128/16-ц – <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/77870763>.

Спори про визнання протиправними дій посадових осіб Прикордонного загону щодо затримання та обшуку особи поза межами кримінального провадження під час здійснення прикордонного контролю підлягають розгляду в порядку адміністративного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 5 грудня 2018 року у справі № 815/3591/17 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78530239>.

Якщо позивач оскаржує дії державного реєстратора з приводу розгляду його заяви у контексті статті 24 Закону України від 1 липня 2004 року № 1952-IV «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» і цей спір не стосується речових прав чи обтяжень на нерухоме майно третіх осіб, то він є публічно-правовим і підлягає розгляду в порядку адміністративного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 28 листопада 2018 року у справі № 490/5986/17ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78376852>.

Спори про стягнення сум надмірно сплаченого митного збору підлягають розгляду в порядку адміністративного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 4 грудня 2018 року у справі № 910/23482/17 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78750999>.

Вимога про стягнення органом доходів і зборів з відповідача як особи, відповідальної за сплату митних платежів до Державного бюджету України, є публічно-правовим спором, на який поширюється юрисдикція адміністративних судів.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 30 травня 2018 року у справі № 910/5478/17 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/74506090>.

Спір з приводу зобов'язання школи-інтернату донарахувати і виплатити недоотриману одноразову грошову допомогу, що є державною соціальною допомогою та виплата якої гарантована державою, належить до юрисдикції адміністративних судів.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 7 листопада 2018 року у справі № 553/4650/14-а можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/77801686>.

Аналогічна правова позиція викладена в постанові Верховного Суду України від 11 липня 2017 року у справі № 140/103/15-а – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/67927031>.

Отримання власником житлового приміщення рішення про переведення житлового приміщення в нежитлове має ознаки адміністративної послуги. Рішення органу місцевого самоврядування, прийняте суб'єктом владних повноважень при наданні ним адміністративних послуг, підлягає оскарженню в порядку адміністративного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 20 червня 2018 року у справі № 165/403/16-а можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74963892>.

Спір про оскарження рішень, дій чи бездіяльності, вчинених медико-соціальною експертною комісією, є публічно-правовим і має розглядатися за правилами адміністративного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 12 грудня 2018 року у справі № 490/9823/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78977522>.

4.2. Справи, які підлягають розгляду в порядку цивільного судочинства

Громадянин, який мав статус суб'єкта підприємницької діяльності, але на дату подання позову втратив такий статус, не може бути стороною в судовому процесі у господарському суді, якщо немає визначених законом підстав для його участі у такому процесі. У разі припинення провадження у господарській справі на підставі пункту 6

частини першої статті 80 Господарського процесуального кодексу України у редакції, чинній до 15 грудня 2017 року, спори за участю фізичної особи, яка припинила підприємницьку діяльність, мали розглядатися за правилами цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 14 березня 2018 року у справі № 593/793/14-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/72909596>.

Аналогічна правова позиція висловлена у постанові Верховного Суду від 5 червня 2018 року у справі № 338/180/17 – <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/74963905>.

Якщо спір фізичної особи, яка має статус суб'єкта підприємницької діяльності у цивільно-правових відносинах, не пов'язаний із господарською діяльністю, то такий спір підлягає розгляду в порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 21 листопада 2018 року у справі № 265/2241/17 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78112033>.

Спір за участю фізичної особи – підприємця щодо замовлення документації із землеустрою для набуття в оренду земельних ділянок комунальної власності, а також щодо користування земельними ділянками без укладення договору оренди має розглядатися за правилами цивільного судочинства. Наявність у фізичної особи статусу підприємця не свідчить про те, що з моменту її державної реєстрації як фізичної особи – підприємця вона виступає як така в усіх правовідносинах.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 23 травня 2018 року у справі № 629/4628/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/75296547>.

Аналогічна правова позиція висловлена у постановах Верховного Суду:

від 27 червня 2018 року у справі № 749/230/15-ц – <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/75100022>;

від 4 грудня 2018 року у справі № 907/371/16 – <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78426396>.

Спір про визнання недійсним договору оренди земельної ділянки, що виник між фізичною особою, органом місцевого самоврядування та юридичною особою, має вирішуватися в порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 25 квітня 2018 року у справі № 552/9255/15-а можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73837594>.

Спір між міською радою та фізичною особою – підприємцем про стягнення безпідставно збережених коштів у вигляді несплаченої орендної плати за користування земельною ділянкою без укладення договору оренди або наявності правовстановлюючих документів не належить до господарської юрисдикції, якщо відповідач не використовує цю земельну ділянку в господарській діяльності.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 17 жовтня 2018 року у справі № 922/2972/17 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/77611624>.

Справи у спорах, що виникають із земельних відносин, у яких беруть участь суб'єкти господарської діяльності, проте предмет спору в яких безпосередньо стосується прав і обов'язків фізичних осіб, підлягають розгляду за правилами цивільного судочинства.

Детальніше із текстом постанови Верховного Суду від 15 травня 2018 року у справі № 911/4144/16 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/74266482>.

Справи щодо оспорювання правомірності набуття фізичною особою у власність земельної ділянки після прийняття органом влади рішення про передання цієї земельної ділянки із земель державної чи комунальної власності мають розглядатися за правилами цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 21 березня 2018 року у справі № 809/1946/15 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73054797>.

Аналогічна правова позиція висловлена у постанові Верховного Суду від 29 серпня 2018 року у справі № 674/32/15-ц – <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78011613>.

Спір про визнання недійсним наказу Головного управління Держгеокадастру про затвердження документації із землеустрою і надання земельної ділянки у власність фізичній особі, а також про скасування в Поземельній книзі запису про надання земельної ділянки у приватну власність є приватноправовим і за суб'єктним складом сторін підлягає розгляду за правилами цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 8 травня 2018 року у справі № 910/13755/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/73952241>.

Аналогічна правова позиція висловлена у постанові Верховного Суду від 20 листопада 2018 року у справі № 911/44/17 – <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78160765>.

Спір щодо оскарження рішення про надання особі у безстрокове користування земельної ділянки для будівництва індивідуального житлового будинку відповідно до рішення органу місцевого самоврядування підлягає розгляду в порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 28 листопада 2018 року у справі № 463/1865/17 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78378932>.

Позовні вимоги про визнання недійсними державних актів на право приватної власності на земельні ділянки, про визнання недійсними розпоряджень районної державної адміністрації, рішень сільради, витребування земельних ділянок від добросовісних набувачів підлягають розгляду в одному провадженні, адже такі вимоги однорідні, нерозривно пов'язані між собою та від вирішення однієї з них залежить вирішення інших вимог.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 21 листопада 2018 року у справі № 444/1786/15 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78501877>.

Спори щодо земельної ділянки, на якій розташовані об'єкти нерухомості, що належать на праві власності позивачу або іншим фізичним особам, підлягають розгляду у порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 18 квітня 2018 року у справі № 439/212/14-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73598900>.

Аналогічна правова позиція висловлена у постановах Верховного Суду:

від 29 травня 2018 року у справі № 495/5913/14-а – <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/74895540>;

від 12 червня 2018 року у справі № 922/3204/17 – <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/74809485>.

Спир, що стосується права власності третіх фізичних осіб на земельні ділянки, яке підтверджується державними актами на право власності на земельні ділянки, має вирішуватися в порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 21 березня 2018 року у справі № 184/2470/13 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73054711>.

Право здійснювати розпорядження землями комунальної власності, у тому числі передавати їх у власність або користування фізичним та юридичним особам, належить до виключної компетенції органу місцевого самоврядування та не може бути делеговане суду. Спирні правовідносини мають ознаки приватноправових та підлягають розгляду в порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 25 квітня 2018 року у справі № 496/2866/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73896781>.

Спир за позовом фізичної особи про визнання незаконним і скасування рішення органу місцевого самоврядування щодо загального водокористування об'єктом водного фонду та про заборону фізичній особі здійснювати вилов на водному об'єкті у зв'язку з розірванням договору оренди, підлягає розгляду в порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 20 вересня 2018 року у справі № 126/1373/17 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/76812131>.

Спир за позовом фізичної особи про визнання незаконним і скасування рішення органу місцевого самоврядування, містобудівних умов і обмежень забудови земельної ділянки, визнання будівництва самочинним, усунення перешкод у користуванні власністю підлягає розгляду в порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 31 жовтня 2018 року у справі № 725/5630/15-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/77720897>.

Позовні вимоги фізичної особи про визнання незаконними дій міської ради щодо надання іншим фізичним особам документів на будівництво та скасування будівельного паспорта на відповідний об'єкт, заявлені одночасно з вимогою про знесення такої будівлі, підлягають розгляду в порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 28 березня 2018 року у справі № 705/552/15-а можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/73081988>.

Спір про визнання незаконним та скасування рішення суб'єкта владних повноважень, яким вирішено питання щодо права користування земельною ділянкою за цивільно-правовою угодою (договором суперфіцію), має розглядатися в порядку цивільної юрисдикції.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 22 серпня 2018 року у справі № 500/1419/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/76077012>.

Заява про встановлення факта належності державного акта на право користування земельною ділянкою підлягає залишенню без розгляду в порядку цивільного судочинства, якщо суд встановив, що між сторонами існує спір щодо належності права користування земельною ділянкою.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 20 червня 2018 року у справі № 636/1324/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/75042934>.

Спір про зобов'язання уповноваженої особи Фонду гарантування вкладів фізичних осіб визнати позивача кредитором і включити його вимоги до реєстру акцептованих вимог кредиторів стосується майнових вимог фізичної особи до суб'єкта господарювання – банку, що ліквідується, відтак не є публічно-правовим і має вирішуватися за правилами цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 18 квітня 2018 року у справі № 826/7532/16 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73837591>.

Аналогічна правова позиція викладена у постановою Верховного Суду:

від 5 червня 2018 року у справі № 297/654/16-ц – <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/74777557>;

від 29 серпня 2018 року у справі № 127/10129/17 – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/77590184>;

від 5 грудня 2018 року у справі № 818/482/16 – <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78750886>;

від 7 листопада 2018 року у справі № 757/56680/16-ц – <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/77870778>.

Спір про відшкодування майнової шкоди між вкладником і банком, від імені якого діє уповноважена особа Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, розглядається у порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 28 листопада 2018 року у справі № 27/8980/15 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78376851>.

Спір за позовом фізичної особи до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб про стягнення процентів, інфляційних втрат та пені за договором банківського вкладу та відшкодування моральної шкоди підлягає розгляду в порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 16 травня 2018 року у справі № 569/1437/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/75265981>.

Спір між вкладником банку та уповноваженою особою Фонду гарантування вкладів фізичних осіб про визнання дійсним договору банківського вкладу не вважається публічно-правовим, а впливає з договірних відносин і має вирішуватися за правилами цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 5 червня 2018 року у справі № 598/1470/15-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/74777489>.

Спір між іпотекодавцем – фізичною особою і банком щодо звернення стягнення на предмет іпотеки у зв'язку з невиконанням боржником зобов'язань за кредитним договором підлягає розгляду в порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 14 листопада 2018 року у справі № 159/4709/15ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/77933782>.

Позовні вимоги про звернення стягнення на предмет іпотеки внаслідок невиконання рішення суду про розірвання кредитного договору і стягнення заборгованості за ним підлягають розгляду за правилами цивільного судочинства, оскільки спрямовані на захист цивільних прав позивача, що виникають із кредитних правовідносин і не залежать від наявності у відповідача як поручителя, який уклав договір поруки та договір іпотеки як фізична особа, статусу підприємця.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 13 червня 2018 року у справі № 548/981/15-ц можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75133502>.

Позовні вимоги банку до кількох відповідачів, серед яких є хоча б одна фізична особа, про стягнення заборгованості за кредитним договором мають розглядатися в одному провадженні, якщо такі вимоги однорідні, нерозривно пов'язані між собою та від вирішення однієї з них залежить вирішення інших вимог.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 25 квітня 2018 року у справі № 1522/18417/12-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73758670>.

Статус суб'єкта підприємницької діяльності не має значення для визначення юрисдикції спору про стягнення з фізичної особи – позичальника заборгованості за кредитним договором, оскільки кредит отримано особою для особистих потреб,

безпосередньо не пов'язаних з його підприємницькою діяльністю. Такий спір підлягає розгляду в порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 6 червня 2018 року у справі № 910/16713/15 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74660029>.

Спір між іпотекодавцем – фізичною особою і банком щодо звернення стягнення на предмет іпотеки у зв'язку з невиконанням боржником зобов'язань за кредитним договором підлягає розгляду в порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 14 листопада 2018 року у справі № 159/4709/15ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/77933782>.

Спір про видачу виконавчого документа на виконання рішення третейського суду у спорі, в якому учасником, крім юридичних осіб, є також фізична особа, підлягає розгляду в порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 25 травня 2018 року у справі № 910/22696/16 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74440166>.

Вирішення питань оформлення виконавчого листа, виправлення помилки в ньому та визнання виконавчого листа таким, що не підлягає виконанню у цивільній справі, вирішується в порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 23 травня 2018 року у справі № 805/2230/17-а можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74506129>.

Спори, пов'язані з безпідставним неповерненням органами виконавчої служби рухомого майна (автомобілів), не є публічно-правовими, а впливають з відносин права власності і мають вирішуватися судами в порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 28 березня 2018 року у справі № 817/425/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/73188750>.

Скарга на дії державного виконавця чи іншої посадової особи державної виконавчої служби подається до суду, який видав виконавчий документ.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 29 серпня 2018 року у справі № 201/10328/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78011436>.

У разі якщо опис та арешт майна проводився державним виконавцем, скарга сторони виконавчого провадження розглядається в порядку, передбаченому розділом VII Цивільного процесуального кодексу України. Інші особи, які є власниками (володільцями) майна і які вважають, що майно, на яке накладено арешт, належить їм, а

не боржників, можуть звернутися до суду з позовом про визнання права власності на це майно і про зняття з нього арешту.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 22 серпня 2018 року у справі № 658/715/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/77590172>.

Спір про оскарження дій державного виконавця щодо виконання виконавчого документа, який виданий на виконання задоволеного в межах кримінального провадження цивільного позову, підлягає розгляду в порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 28 березня 2018 року у справі № 724/689/16-а можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/73124964>.

Аналогічна правова позиція викладена у постановах Верховного Суду:

від 31 жовтня 2018 року у справі № 383/596/15 – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/77721209>;

від 21 листопада 2018 року у справі № 569/12295/16-ц – <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78112048>.

Справи щодо оскарження дій чи бездіяльності посадових осіб органів державної виконавчої служби під час виконання зведеного виконавчого провадження, у якому об'єднано виконання декількох судових рішень, ухвалених судами за правилами цивільної юрисдикції, підлягають розгляду в порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 14 листопада 2018 року у справі № 707/28/17-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78011619>.

Спір за позовом фізичної особи, яка є власником майна та не є стороною виконавчого провадження, до двох фізичних осіб, відділу державної виконавчої служби про виключення майна з-під арешту має розглядатися в порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 23 травня 2018 року у справі № 640/7794/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74376418>.

Вимоги про відшкодування як майнової, так і моральної шкоди, заподіяної протиправними рішеннями, діями чи бездіяльністю суб'єкта владних повноважень, розглядаються адміністративним судом, якщо вони заявлені в одному провадженні з вимогою вирішити публічно-правовий спір. Якщо такі вимоги заявлено окремо, вони вирішуються судами в порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 14 березня 2018 року у справі № 522/3454/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73438182>.

Аналогічна правова позиція викладена у постановах Верховного Суду:

від 28 березня 2018 року у справі № 676/101/16 – <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73195166>;

від 5 грудня 2018 року у справі № 210/5258/16-ц – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78750868>.

Спір щодо відшкодування моральної шкоди, заподіяної фізичній особі як засновнику підприємства протиправними рішеннями суб'єкта владних повноважень, підлягає розгляду за правилами цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 28 листопада 2018 року у справі № 607/6092/18 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78276640>.

Справи про визначення розміру шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду, підлягають розгляду в порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 21 листопада 2018 року у справі № 146/1091/17 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78112043>.

Спори у справах про відшкодування майнової шкоди за період відсторонення від роботи у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності, якщо кримінальне провадження закрито, мають розглядатися судом, який ухвалив виправдувальний вирок. Визначення розміру заробітку та інших грошових доходів, які громадянин втратив унаслідок незаконних дій та які підлягають стягненню на його користь, здійснюється відповідно до положень цивільного процесуального законодавства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 23 травня 2018 у справі № 755/13879/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/74838883>.

Аналогічна правова позиція викладена у постанові Верховного Суду від 20 вересня 2018 року у справі № 686/23731/15-ц – <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/76860092>.

Відшкодування військовослужбовцями і призваними на збори військовозобов'язаними в порядку регресу шкоди військовій частині відбувається в порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 20 вересня 2018 року у справі № 200/22363/16-а можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/76945470>.

Позовні вимоги фізичної особи до господарського товариства, учасником якого вона не є, про відшкодування моральної шкоди, завданої порушенням права власності цієї особи у зв'язку із незаконним внесенням засновниками товариства майна до статутного капіталу товариства, підлягають розгляду за правилами цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 17 квітня 2018 року у справі № 523/9076/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73469613>.

Спори про стягнення з Державного бюджету України коштів, сплачених захиснику за надану юридичну допомогу по кримінальному провадженню, в якому

позивача незаконно повідомлено про підозру, підлягають розгляду в порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 3 жовтня 2018 року у справі № 713/216/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/77181432>.

Гаражний кооператив не є суб'єктом владних повноважень, тому спір про визнання протиправними його дій та бездіяльності щодо ненадання відповіді на скаргу та стягнення моральної шкоди не підпадає під юрисдикцію адміністративних судів та має вирішуватися в порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 5 грудня 2018 року у справі № 215/1493/16-а можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78977450>.

Спори між засновником та фермерським господарством про стягнення частки складеного капіталу, частини прибутку, інфляційних витрат та трьох процентів річних від частини прибутку підлягають розгляду в порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 12 вересня 2018 року у справі № 478/2192/13-ц можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/76615038>.

Правовідносини між членами громадської організації та самою організацією не мають характеру корпоративних, у зв'язку із чим спори, що виникають з таких правовідносин, вирішуються в порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 30 травня 2018 року у справі № 916/978/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74506061>.

Спір за позовом фізичної особи до виконкому міської ради та фізичної особи про визнання незаконним і скасування рішення органу місцевого самоврядування, містобудівних умов і обмежень забудови земельної ділянки, визнання будівництва самочинним, усунення перешкод у користуванні власністю розглядається у порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 31 жовтня 2018 року у справі № 725/5630/15-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/77720897>.

Спір, який стосується речового права відповідача щодо здійснення ним права власника житлового приміщення на проведення змін на стіні житлового будинку та виник у зв'язку із запереченням позивачем – суб'єктом владних повноважень такого права, за своїм змістом є цивільно-правовим, тому підлягає розгляду у порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 1 березня 2018 року у справі № 461/12052/15 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73195160>.

Спiр за позовом фiзичної особи до райвиконкому мiської ради та фiзичної особи щодо визнання протиправним та скасування рiшення виконавчого комiтету районної ради народних депутатiв про оформлення самовiльно збудованих та будiвлi нових службових примiщень, жилих та нежилих прибудов в частинi оформлення самовiльно збiльшеної житлової площi розглядається у порядку цивiльного судочинства.

Детальнiше з текстом постанови Верховного Суду вiд 17 жовтня 2018 року у справi № 490/13285/13-а можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/77654154>.

Спiр за позовом органу мiсцевого самоврядування щодо скасування реєстрацiї декларацiї про готовнiсть об'єкта до експлуатацiї, проведеної Департаментом державної архiтектурно-будiвельної iнспекцiї, необхідно розглядати за правилами цивiльного судочинства, якщо з фактичних обставин справи вбачається, що виник спiр про право власностi, набуте фiзичною особою – пiдприємцем на нерухоме майно на пiдставi оскарженої декларацiї.

Детальнiше з текстом постанови Верховного Суду вiд 13 червня 2018 року у справi № 816/421/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75099805>.

Спiр за позовом фiзичної особи про визнання нечинним рiшення виконавчого комiтету органу мiсцевого самоврядування, яким затверджено акт мiської мiжвiдомчої комiсiї про прийняття в експлуатацiю нерухомого майна, що належить iншiй фiзичнiй особi, має вирiшуватися в порядку цивiльної юрисдикцiї.

Детальнiше з текстом постанови Верховного Суду вiд 14 березня 2018 року у справi № 1512/2-а-151/11 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/72909634>.

Спiр за позовом фiзичної особи про визнання незаконними дiї органу технiчної iнвентаризацiї та експертної оцiнки щодо надання iнформацiї для оформлення спадщини про об'єкти нерухомого майна в частинi включення у цей список узаконених об'єктiв самовiльного будiвництва має вирiшуватися в порядку цивiльного судочинства, оскiльки стосується не стiльки дiї органу як суб'єкта, надiленого владно-управлiнськими функцiями, скiльки приватного iнтересу позивача щодо набуття права власностi на об'єкт нерухомостi.

Детальнiше з текстом постанови Верховного Суду вiд 21 листопада 2018 року у справi № 2а-598/11/1370 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78129827>.

Спiр щодо визнання протиправним та скасування рiшення виконавчого комiтету районної ради народних депутатiв, яким було узаконено самовiльне будiвництво, внаслiдок чого виник спiр мiж сiввласниками стосовно користування та розпорядження земельною дiлянкою пiд домоволодiнням, спрямований на захист цивiльного права. Оскiльки спiр стосується приватноправових вiдносин, вiн не пiдлягає розгляду в порядку адмiнiстративного судочинства, а має вирiшуватися за правилами цивiльного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 17 жовтня 2018 року у справі № 490/13285/13-а можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/77654154>.

Спір за позовом фізичної особи – учасника електронних торгів про визнання недійсними електронних торгів, протоколу їх проведення та акта про реалізацію з електронних торгів підлягає розгляду в порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 21 березня 2018 року у справі № 725/3212/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73125018>.

Аналогічна правова позиція викладена у постановою Верховного Суду:

від 5 червня 2018 року у справі № 910/856/17 – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74598911>;

від 21 листопада 2018 року у справі № 465/650/16-ц – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78215453>.

Позов про оскарження відмови нотаріуса у видачі дубліката договору належить розглядати в порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 20 червня 2018 року у справі № 712/8344/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/75042779>.

Вимоги фізичної особи про зобов'язання відповідача – суб'єкта, наділеного владно-управлінськими функціями, внести до реєстру права власності на нерухоме майно зміни стосовно житлового будинку та визнати протиправними дії відповідача щодо невключення в довідку кімнати, яка відображена в поверховому плані, не належать до юрисдикції адміністративних судів. Спір у цій частині має вирішуватися в порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 21 жовтня 2018 року у справі № 2а-598/11/1370 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78129827>.

Позовні вимоги щодо оскарження реєстрації права власності, здійсненої на підставі дубліката договору, правомірність видачі якого оспорюється, підлягають розгляду в порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 14 листопада 2018 року у справі № 161/3245/15ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78192852>.

Спір щодо визнання незаконною та скасування вчиненої державним реєстратором державної реєстрації права власності за юридичною особою на квартиру не є публічно-правовим, а впливає з договірних відносин і має вирішуватися судами за правилами цивільного судочинства, позаяк спірні правовідносини пов'язані з невиконанням умов цивільно-правових договорів (кредитного та іпотечного).

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 14 листопада 2018 року у справі № 826/10475/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78192866>.

Аналогічна позиція висловлена в постанові Верховного Суду від 4 липня 2018 року у справі № 820/7173/16 – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75133492>.

Спори про зобов'язання провести приватизацію квартири підлягають розгляду в порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 21 листопада 2018 року у справі № 127/9967/17 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78112028>.

Спир про скасування свідоцтва про реєстрацію транспортного засобу та зняття автомобіля з реєстрації не належить до юрисдикції адміністративних судів.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 31 жовтня 2018 року у справі № 340/726/15 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/77587169>.

Спир, що виник між сторонами, де позивачами є фізичні особи, а відповідачами – юридичні особи, щодо недійсності договору купівлі-продажу за суб'єктивним складом є цивільно-правовим, а юрисдикція щодо його розгляду належить суду загальної юрисдикції.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 31 жовтня 2018 року у справі № 369/382/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/77586946>.

Спир за позовом фізичної особи про стягнення з підприємства винагороди за цивільно-правовим договором про виконання робіт із залучення споживачів послуг підприємства підлягає розгляду в порядку цивільного судочинства. Наявність провадження про банкрутство такого підприємства, що розпочате до 19 січня 2013 року, не впливає на віднесення такого спору до господарської юрисдикції.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 31 жовтня 2018 року у справі № 541/459/17 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/77586972>.

Якщо замовником будівництва об'єкта нерухомості є фізична особа, то спір щодо укладання договору про пайову участь у будівництві цього об'єкта між фізичною особою та органами місцевого самоврядування підлягає розгляду в порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 22 серпня 2018 року у справі № 339/388/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78627412>.

Якщо спірні правовідносини пов'язані із невиконанням умов цивільно-правових договорів (кредитного та іпотеки), а позивач на обґрунтування заявлених позовних вимог послався на протиправність позбавлення його права власності, такий спір не є публічно-правовим, а впливає з договірних відносин і має вирішуватися судами за правилами цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 11 квітня 2018 року у справі № 826/366/16 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73565633>.

Аналогічна правова позиція викладена у постановах Верховного Суду:

від 17 квітня 2018 року у справі № 815/6956/15 – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/73500749>;

від 22 серпня 2018 року у справі № 820/4673/16 – <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/76673347>;

від 17 жовтня 2018 року у справі № 826/17908/14 – <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/77312974>;

від 12 грудня 2018 року у справі № 573/454/17 – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78529944>.

Спір між державним підприємством та суб'єктом владних повноважень з приводу оскарження рішень останнього про видачу фізичним особам патентів на промислові зразки та свідоцтв на знаки для товарів та послуг підлягає розгляду в порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 27 червня 2018 року у справі № 04/629/16 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75133438>.

Спір за участю комунального підприємства з приводу реалізації договірних відносин щодо отримання та оплати комунальних послуг з теплопостачання підлягає розгляду в порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 16 травня 2018 року у справі № 638/11634/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74266688>.

Спір про захист права конкретної фізичної особи на житло є не публічним, а приватно-правовим. Держава, юридичні особи публічного права, можуть бути учасниками цивільних відносин, а розгляд такого спору між ними проводиться за правилами цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 21 березня 2018 року у справі № К/9901/12678/18 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/73001403>.

Аналогічна правова позиція викладена у постановах Верховного Суду:

від 11 квітня 2018 року у справі № 522/16204/15-а – <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73565793>;

від 17 квітня 2018 року у справі № 2-а/87/11 – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/73657784>;

від 18 квітня 2018 року у справі № 806/104/16 – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/73657836>.

Спір про визнання протиправним та скасування розпорядження районної державної адміністрації щодо видачі ордерів мешканцям гуртожитку, у зв'язку з яким виникли перешкоди у здійсненні права власності Об'єднання співвласників багатоквартирного будинку на житловий комплекс, пов'язаний із вирішенням питання щодо права третіх осіб на житло, що виключає можливість розгляду справи судами адміністративної юрисдикції. Спір у справі має вирішуватися в порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 17 жовтня 2018 року у справі № 826/9381/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/77654151>.

Спір про відмову у внесенні змін у свідоцтво про право власності на житло та у видачі повторного свідоцтва про право власності на житло стосується права власності на нерухоме майно, тобто цивільного права, цей спір не є публічно-правовим.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 15 травня 2018 року у справі № 820/4089/16 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74022189>.

Спір щодо виключення квартири із числа службових є приватноправовим, оскільки його вирішення впливає на права та обов'язки фізичних осіб, які користуються такою квартирою, і підлягають розгляду за правилами цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 26 червня 2018 року у справі № 909/403/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75265997>.

Спір щодо правомірності набуття фізичною особою права власності на бюджетні кошти у вигляді субсидії, наданої їй Управлінням соціального захисту населення районної державної адміністрації, та стягнення цих коштів як набутих без достатньої правової підстави має приватноправовий, а не публічно-правовий характер.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 4 квітня 2018 року у справі № 370/108/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/73304964>.

Під час вирішення питання, чи займала особа посаду, яка відноситься до посади державного службовця, судам необхідно з'ясувати, чи подавала вона декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави, до зарахування на посаду, чи приймала відповідну присягу, чи мала право на присвоєння спеціального звання чи рангу державного службовця. Посада фахівця з питань соціальної роботи із суб'єктами пробації на час виникнення спірних правовідносин не відноситься до публічної служби, тому спір підлягає розгляду в порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 7 листопада 2018 року у справі № 428/12596/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/77870623>.

У разі згоди заявника з відмовою у призначенні та виплаті йому одноразової грошової допомоги за загиблого військовослужбовця з підстав припинення піклування про останнього, за відсутності спору з приводу законності означеної відмови та щодо припинення піклування суд має розглянути заяву про встановлення юридичного факту – віднесення заявника до кола членів сім'ї загиблого військовослужбовця – в порядку цивільного судочинства в окремому провадженні.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 22 серпня 2018 року у справі № 644/6274/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78011421>.

Справи про стягнення з боржника, щодо якого порушено справу про банкрутство, заробітної плати та компенсації втрати частини заробітної плати

підлягають розгляду у порядку цивільного судочинства, якщо станом на 19 січня 2013 року не була ухвалена постанова про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 28 листопада 2018 року у справі № 333/2242/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78215475>.

Аналогічні висновки щодо застосування норм права у подібних правовідносинах сформульовані у постановах Верховного Суду:

від 14 лютого 2018 року у справі № 456/20/16-ц (до 19 січня 2013 року була порушена справа про банкрутство боржника, ухвалена постанова про визнання боржника банкрутом і відкрита ліквідаційна процедура, тому спір має розглядатися за правилами цивільного судочинства) – <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/72349203>;

від 26 червня 2018 року у справі № 372/3584/16-ц (після 19 січня 2013 року порушена справа про банкрутство боржника, ухвалена постанова про визнання боржника банкрутом і відкрита ліквідаційна процедура, тому спір має розглядатися за правилами господарського судочинства) – <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/75287037>.

Спір за позовом колишнього працівника банку про визнання кредитором банку, включення вимог до реєстру вимог кредиторів та стягнення заробітної плати є приватноправовим і має розглядатись у порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 5 червня 2018 року у справі № 274/3529/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/74777556>.

Спір у справі за позовом профспілкової організації, що спрямований на врегулювання інтересів сторін трудових правовідносин, порядок вирішення яких визначено Законом України «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)», має розглядатись у порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 17 травня 2018 року у справі № 910/11188/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74218744>.

Спір у справі за позовом фізичної особи до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб та його уповноваженої особи з вимогами, що стосуються порушення її трудових прав, зокрема про визнання наказу про звільнення незаконним, стягнення грошової компенсації, середнього заробітку за час вимушеного прогулу та відшкодування моральної шкоди, є приватноправовим і відповідно до суб'єктного складу має розглядатись у порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 4 липня 2018 року у справі № 521/11503/15-ц можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75287302>.

Справа про оскарження розпорядження районної державної адміністрації про призначення особи на посаду головного лікаря комунальної поліклініки, яка не відноситься до посад державного органу й робота на ній не може бути віднесена до проходження публічної служби, підлягає розгляду в порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 14 листопада 2018 року у справі № 806/2808/16 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/77911030>.

Аналогічна правова позиція викладена в постанові Верховного Суду від 23 січня 2019 року у справі № 822/160/16 – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/79439706>.

Позовні вимоги особи до виховної колонії управління Державної пенітенціарної служби України, загальноосвітньої школи (що входить до структури виховної колонії) про визнання неправомірної зміни істотних умов праці, поновлення попередніх умов праці та стягнення втраченого заробітку підлягають розгляду в порядку цивільного судочинства, оскільки спір виник із трудових відносин.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 28 листопада 2018 року у справі № 559/321/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78376917>.

Спір про поновлення на роботі, стягнення заробітної плати за час вимушеного прогулу та моральної шкоди за позовом особи, звільненої згідно із частиною третьою статті 99 Цивільного кодексу України на підставі рішення загальних зборів учасників юридичної особи, підлягає розгляду за правилами Цивільного процесуального кодексу України, оскільки рішення загальних зборів юридичної особи є самостійною підставою для розірвання трудового договору з генеральним директором товариства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 28 листопада 2018 року у справі № 562/304/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78977586>.

Спір про скасування актів комісії, яка не здійснювала владні управлінські функції, а розслідувала нещасний випадок на виробництві, підлягає розгляду у порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 12 грудня 2018 року у справі № 2а-2555/11/2670 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78589381>.

Наявність судового провадження про банкрутство боржника не може бути підставою для зміни юрисдикції майнового спору з таким боржником у випадку, якщо відповідний майновий спір вирішено в порядку цивільного судочинства до порушення справи про банкрутство.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 27 червня 2018 року у справі № 756/1529/15-ц можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75133482>.

За наявності порушеної господарським судом справи про банкрутство юридичної особи цивільна справа за позовом до такого відповідача не може бути порушена, а у випадку її порушення – підлягає закриттю. Якщо при розгляді цивільної справи з'ясується, що стосовно відповідача у справі порушено провадження про його банкрутство господарським судом, то провадження у цивільній справі підлягає

закриттю у зв'язку з тим, що справа не підлягає розгляду в порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 31 жовтня 2018 року у справі № 564/1770/13-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/77696481>.

Спір у справі за позовом про визнання неправомірними дій виконкому, служби у справах дітей міської ради щодо прийняття висновку органу опіки та піклування органу місцевого самоврядування про доцільність позбавлення особи батьківських прав виник з приводу захисту сімейних прав та інтересів позивача, а отже, існує спір про право, що виключає можливість розгляду цієї справи за правилами адміністративного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 13 червня 2018 року у справі № 500/6325/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74838781>.

Аналогічна правова позиція викладена у постанові Верховного Суду від 4 липня 2018 року у справі № 496/4271/16-а – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75241940>.

Спір за позовом Управління праці та соціального захисту населення про стягнення наданої тимчасової державної допомоги внаслідок ухилення від сплати аліментів на дитину не є публічно-правовим, оскільки виник за участю суб'єкта владних повноважень, який у спірних правовідносинах не здійснює владні управлінські функції, і підлягає розгляду в порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 17 жовтня 2018 року у справі № 201/4802/16-а можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/77473711>.

Позовні вимоги про зобов'язання суб'єкта владних повноважень прийняти рішення про втрату дитиною статусу позбавленої батьківського піклування та скласти висновок про можливість передання дитини для подальшого виховання батькові (матері) спрямовані на забезпечення ефективного судового захисту цивільних прав позивача та підлягають розгляду в порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 29 серпня 2018 року у справі № 203/4901/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78011435>.

Спір про встановлення неправильності запису в акті цивільного стану не є публічно-правовим і підлягає розгляду в порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 14 листопада 2018 року у справі № 425/2737/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78011648>.

Спір щодо стягнення суб'єктом владних повноважень надмірно сплачених фізичній особі сум матеріального забезпечення як набутих без достатньої правової

підстави має приватно-правовий, а не публічно-правовий характер, тому не належить до юрисдикції адміністративних судів.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 14 березня 2018 року у справі № П/811/1917/14 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/72850798>.

Аналогічна правова позиція висловлена у постанові Верховного Суду від 18 квітня 2018 року у справі № 813/6770/13-а – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74022204>.

Спір щодо стягнення суб'єктом владних повноважень – органом соціального захисту населення зайво сплачених фізичній особі сум соціальних виплат не є публічно-правовим, оскільки стосується права такої особи на грошові кошти, тобто цивільного права.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 25 квітня 2018 року у справі № 824/973/16-а можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/73837573>.

Аналогічна правова позиція висловлена у постановах Верховного Суду:

від 8 травня 2018 року у справі № 753/7317/15-а – <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/74021988>;

від 22 серпня 2018 року у справі № 819/1324/15 – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/76262545>.

4.3. Справи, які підлягають розгляду в порядку господарського судочинства

Якщо стороною господарського спору є громадянин, який мав статус суб'єкта підприємницької діяльності, але на дату прийняття судового рішення втратив цей статус, то зміна статусу, що відбулася після порушення провадження у справі, не зумовлює наслідків у вигляді зміни підвідомчості такої справи і відповідно – припинення провадження у ній, оскільки на час порушення господарським судом такого провадження її розгляд належав до юрисдикції цього суду.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 3 липня 2018 року у справі № 916/559/17 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/75241905>.

Спір за позовом однієї фізичної особи – підприємця до іншої фізичної особи – підприємця про визнання договору оренди припиненим та зобов'язання прийняти нежитлове приміщення є підвідомчим господарським судам.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 27 листопада 2018 року у справі № 905/2260/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78376916>.

Спори про стягнення плати за послуги водопостачання з фізичної особи – підприємця у зв'язку зі здійсненням господарської діяльності підлягають розгляду в порядку господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 14 листопада 2018 року у справі № 335/11807/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78180244>.

Спір за позовом фізичної особи – підприємця до державного підприємства та юридичної особи приватного права про визнання електронних торгів такими, що відбулися, має розглядатися за правилами господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 19 червня 2018 року у справі № 910/5640/16 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74963920>.

На вимоги учасника (засновника) господарського товариства про визнання недійсним укладеного цим товариством договору поширюється юрисдикція господарського суду незалежно від того, чи заявлені іншими відповідачами у справі фізична особа як сторона оспорюваного договору та приватний нотаріус, який цей договір посвідчив.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 12 вересня 2018 року у справі № 308/11659/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78160721>.

Спір про внесення органом місцевого самоврядування змін до господарського договору, зокрема про пайову участь приватного підприємства у розвитку інженерно-транспортної та соціальної інфраструктури населеного пункту, підлягає розгляду в порядку господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 11 грудня 2018 року у справі № 550/491/16-а можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/79298401>.

Якщо профспілка не є представником трудового колективу чи окремого члену трудового колективу, вона має вважатись такою, що діє від власного імені як позивач. Відповідачем у цій справі є юридична особа, отже, за суб'єктивним складом спір не має розглядатися в судах загальної юрисдикції, а підлягає вирішенню в порядку господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 23 травня 2018 року у справі № 910/9010/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74376380>.

Об'єднання співвласників багатоквартирного будинку є непідприємницьким товариством, яке відповідно до частини другої статті 3 Господарського кодексу України здійснює господарську діяльність без мети одержання прибутку (некомерційна господарська діяльність), тобто є суб'єктом некомерційної господарської діяльності, спори за участю якого мають розглядатися в порядку господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 16 жовтня 2018 року у справі № 916/4625/15 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78160707>.

Спори між юридичними особами, які є суб'єктами некомерційної господарської діяльності (обслуговуючі кооперативи), з приводу їх господарської діяльності підлягають розгляду за правилами господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 16 травня 2018 року у справі № 359/8899/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74121027>.

Обов'язки землекористувача земельної ділянки перейшли до фермерського господарства з дня його державної реєстрації, тому сторонами у спірних правовідносинах щодо користування земельними ділянками, наданими із земель державної або комунальної власності, мають бути юридичні особи, а відповідний спір між юридичними особами підлягає розгляду в порядку господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 13 березня 2018 року у справі № 348/992/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/72938814>.

Аналогічна правова позиція висловлена у постановах Верховного Суду:

від 22 серпня 2018 року у справі № 606/2032/16-ц – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78011440>;

від 12 грудня 2018 року у справі № 388/1103/16-ц – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78680694>.

Земельні та пов'язані із земельними відносинами майнові спори, зокрема про оренду землі, сторонами в яких є юридичні особи, а також громадяни, що здійснюють підприємницьку діяльність без створення юридичної особи і в установленому порядку набули статус суб'єкта підприємницької діяльності, підлягають розгляду в порядку господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 14 листопада 2018 року у справі № 127/2709/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78011422>.

Позов міської ради до юридичної особи, фізичних осіб – підприємців про припинення права вказаної юридичної особи на постійне користування земельною ділянкою, скасування акта про надання в користування земельної ділянки, визнання недійсним договору суперфіцію та зобов'язання вчинити дії підлягає розгляду в порядку господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 6 листопада 2018 року у справі № 914/2298/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78497149>.

Спір про звільнення земельної ділянки шляхом демонтажу тимчасової споруди, що використовується особою, яка здійснює підприємницьку діяльність, має розглядатися в порядку господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 14 листопада 2018 року у справі № 127/2709/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78011422>.

Спір про зобов'язання усунути перешкоди у користуванні нерухомим майном шляхом переукладення договору особистого строкового сервітуту для розміщення малої архітектурної форми підлягає розгляду в порядку господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 25 квітня 2018 року у справі № 495/2176/17 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73837583>.

Позовні вимоги прокурора, направлені на зміну цільового призначення земельної ділянки, частина якої перебуває в постійному користуванні юридичної особи, не залученої до участі в справі, поглинаються спором про право користування земельною ділянкою та підлягають розгляду за правилами господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 7 листопада 2018 року у справі № 807/1136/15 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78129878>.

Позов юридичної особи до органу місцевого самоврядування про скасування його рішення щодо передачі у постійне користування третій особі земельної ділянки, яка на праві власності належить позивачу, підлягає розгляду в порядку господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 12 вересня 2018 року у справі № 464/2618/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/76945456>.

Спір між юридичною особою і органом місцевого самоврядування про надання дозволу на розробку технічної документації із землеустрою щодо встановлення меж земельної ділянки, зокрема щодо об'єднання земельних ділянок, є приватноправовим і підлягає вирішенню в порядку господарського судочинства, позаяк місцева рада здійснює функції власника земельних ділянок.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 19 червня 2018 року у справі № 922/2383/16 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/75241935>.

Спір про скасування розпорядження голови райдержадміністрації про вилучення земельної ділянки, яка знаходиться в постійному користуванні державного підприємства, підлягає розгляду в порядку господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 14 листопада 2018 року у справі № 807/73/15 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78977442>.

Спір про визначення розміру орендної плати за землю органом місцевого самоврядування є спором, що пов'язаний із укладенням сторонами договору оренди землі та має вирішуватися в порядку господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 11 грудня 2018 року у справі № 904/9302/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78626792>.

Спір про продовження строку на укладення договору оренди землі з юридичною особою, з огляду на суб'єктний склад сторін, підлягає розгляду в порядку господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 11 грудня 2018 року, у справі № 904/10454/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78628329>.

Спір про відмову господарському товариству у продовженні строку дії договору оренди нерухомого майна, що є об'єктом права спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст, підлягає розгляду у порядку господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 11 квітня 2018 року у справі № 802/1646/17-а (К/9901/3461/17) можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73500805>.

Спір за позовом суб'єкта господарювання про оскарження режиму рибогосподарської експлуатації водного об'єкта, виданого іншому суб'єкту господарювання, підлягає розгляду в порядку господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 27 листопада 2018 року у справі № 910/5640/18 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78215430>.

Спір про користування районною організацією Українського товариства мисливців та рибалок права мисливськими угіддями на підставі спірного рішення органу місцевого самоврядування має вирішуватися судами в порядку господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 22 серпня 2018 року у справі № 806/945/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/76077060>.

Позов міської ради до юридичної особи, фізичних осіб – підприємців про припинення права такої юридичної особи на постійне користування земельною ділянкою, скасування акта про надання в користування земельної ділянки, визнання недійсним договору суперфіцію та зобов'язання вчинити дії підлягає розгляду в порядку господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 6 листопада 2018 року у справі № 914/2298/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78497149>.

Справи у спорах за участю державних органів та органів місцевого самоврядування, що виникають з правовідносин, у яких державні органи та органи місцевого самоврядування реалізують повноваження власника майна, а також в інших спорах, які виникають з майнових відносин приватноправового характеру, підвідомчі господарським судам.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 26 червня 2018 року у справі № 914/582/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75265992>.

Справи у спорах між органами місцевого самоврядування та органами управління державним майном, що виникають з приводу передачі об'єктів з комунальної у державну власність, мають своїм змістом організаційні та майнові відносини щодо відповідних об'єктів власності і належать до юрисдикції господарських судів. Відмова органу, уповноваженого управляти державним майном, прийняти об'єкти з комунальної до державної власності не спричиняє виникнення публічно-правового спору, пов'язаного зі здійсненням владних управлінських функцій.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 16 травня 2018 року у справі № 925/378/17 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/74188598>.

Спір між юридичною особою та органом місцевого самоврядування з приводу оскарження рішень органу місцевого самоврядування про передачу гуртожитку в комунальну власність є спором про право цивільне і не може бути вирішений в порядку адміністративного судочинства у зв'язку з тим, що адміністративний суд позбавлений правових можливостей встановлювати (визнавати) належність права власності на нерухоме майно тій чи іншій особі. Справа підлягає розгляду в порядку господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 13 березня 2018 року у справі № 461/14599/13-а можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/72819695>.

Спір про скасування рішення органу місцевого самоврядування щодо оформлення права власності на нежитлові приміщення за територіальною громадою в особі міської ради, на підставі якого виникло речове право на спірні нежитлові приміщення, стосується приватноправових відносин і підлягає розгляду в порядку господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 28 листопада 2018 року у справі № 814/1089/16 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78378924>.

Справа про визнання недійсним договору купівлі-продажу нежитлових приміщень, що був укладений в порядку приватизації комунального майна шляхом проведення аукціону, підлягає розгляду в порядку господарського судочинства. Пред'явлення позову, у тому числі до фізичної особи, яка не є суб'єктом підприємницької діяльності, не змінює правову природу юридичного спору та у цьому випадку не є підставою для вирішення його в порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 21 лютого 2018 року у справі № 125/703/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/72460329>.

Спір між Управлінням Пенсійного фонду України та державним підприємством про повернення безпідставно отриманого майна, відшкодування Пенсійному фонду

збитків, завданих внаслідок незаконного отримання грошових коштів, з урахуванням його суб'єктного складу має розглядатися в порядку господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 22 серпня 2018 року у справі № 522/5580/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/76649422>.

Спір за позовом прокурора в інтересах держави в особі департаменту агропромислового розвитку місцевої державної адміністрації до державного підприємства про невиконання грошових зобов'язань за договором про передачу майна на умовах фінансової допомоги на зворотній основі підлягає розгляду в порядку господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 22 травня 2018 року у справі № 915/533/15 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74506126>.

Спір про зобов'язання уповноваженої особи Фонду гарантування вкладів фізичних осіб визнати позивача кредитором і включити його вимоги до реєстру акцептованих вимог кредиторів не є публічно-правовим і має вирішуватися за правилами господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 18 квітня 2018 року у справі № 826/7532/16 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73837591>.

Аналогічна правова позиція викладена у постановою Верховного Суду:

від 30 травня 2018 року у справі № 826/5668/16 – <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/75296540>;

від 30 травня 2018 року у справі № 826/5303/16 – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74506064>;

від 31 жовтня 2018 року у справі № 826/328/17 – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78011643>;

від 4 грудня 2018 року у справі № 815/4608/16 – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78977478>.

Спір між Фондом гарантування вкладів фізичних осіб і посадовими особами банку про відшкодування заподіяної третій особі шкоди підлягає розгляду в порядку господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 31 жовтня 2018 року у справі № 757/75148/17-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78376901>.

Шкода, завдана внаслідок дорожньо-транспортної пригоди з вини водія, що на відповідній правовій підставі керував автомобілем, який перебуває у володінні роботодавця, відшкодовується саме володільцем цього джерела підвищеної небезпеки, а не безпосередньо винним водієм. За умови заподіяння шкоди суб'єкту господарювання такий спір підлягає розгляду в порядку господарського судочинства, оскільки солідарне стягнення страхового відшкодування в порядку регресу за встановлених обставин є неможливим.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 5 грудня 2018 року у справі № 426/16825/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78470372>.

Спiр про вiдшкодування шкоди, завданої суб'єкту господарювання протиправними дiями органу мiсцевого самоврядування, пiдлягає розгляду в порядку господарського судочинства.

Детальнiше з текстом постанови Верховного Суду вiд 31 жовтня 2018 року у справi № 19/7195/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/77700153>.

Спори за позовом фермерського господарства до прокуратури, держави України в особi Державної казначейської служби України про вiдшкодування моральної шкоди розглядаються в порядку господарського судочинства.

Детальнiше з текстом постанови Верховного Суду вiд 15 березня 2018 року у справi № 461/1930/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/72850802>.

Спiр мiж юридичною особою приватного права та органами, якi здiйснюють державну реєстрацiю речових прав на нерухоме майно щодо зобов'язання зняти арешт, накладений на нежитлову будiвлю на пiдставi наказу Арбiтражного суду, пiдлягає розгляду за правилами господарського судочинства.

Детальнiше з текстом постанови Верховного Суду вiд 20 червня 2018 року у справi № 826/3401/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74927371>.

Спiр щодо державної реєстрацiї права власностi на нерухоме майно за третьою особою має приватноправовий характер, позаяк вiдповідач (державний реєстратор) не мав публiчно-правових вiдносин з позивачем (юридична особа), i за суб'єктним складом пiдлягає розгляду в порядку господарського судочинства.

Детальнiше з текстом постанови Верховного Суду вiд 18 грудня 2018 року у справi № 902/672/16 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78977464>.

Спiр про визнання протиправним та скасування рiшення мiської ради щодо оформлення права власностi на примiщення за територiальною громадою, скасування запису щодо реєстрацiї об'єкта нерухомого майна та внесення запису щодо реєстрацiї права власностi на об'єкт нерухомого майна є приватноправовим i пiдлягає розгляду за правилами господарського судочинства.

Детальнiше з текстом постанови Верховного Суду вiд 16 жовтня 2018 року у справi № 914/870/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/77607658>.

Спiр мiж господарським товариством та органом мiсцевого самоврядування з приводу виконання угод про пайову участь у розвитку iнфраструктури мiста не є публiчно-правовим та пiдлягає розгляду в порядку господарського судочинства.

Детальнiше з текстом постанови Верховного Суду вiд 18 квітня 2018 року у справi № 683/2843/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/73657845>.

Якщо із позовних вимог убачається необхідність захисту корпоративних прав особи, то ці обставини виключають можливість розгляду такого спору в порядку адміністративного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 22 серпня 2018 року у справі № 805/4505/16-а можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/76673384>.

Аналогічна правова позиція викладена у постановах Верховного Суду:

від 4 вересня 2018 року у справі № 904/5857/17 – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/76536465>;

від 16 жовтня 2018 року у справі № П/811/1296/17 – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/77911140>.

Справи про скасування державної реєстрації змін до установчих документів юридичної особи, чинність яких оспорюється, підлягають розгляду в порядку господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 5 червня 2018 року у справі № 805/4506/16-а можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74809464>.

Вимоги кредитора юридичної особи до державного реєстратора про скасування запису про припинення юридичної особи, обґрунтовані проведенням державної реєстрації припинення юридичної особи без перевірки підтвердження розрахунків з кредиторами такої юридичної особи, підлягають розгляду в порядку господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 20 вересня 2018 року у справі № 813/6286/15 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/77590175>.

Спір між фізичними особами – учасниками приватного підприємства про розірвання договору купівлі-продажу (відступлення) частки в статутному капіталі цього підприємства підлягає розгляду в порядку господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 23 травня 2018 року у справі № 911/3494/16 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/74440210>.

Аналогічна правова позиція висловлена у постанові Верховного Суду від 3 жовтня 2018 року у справі № 331/2533/17 – <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/77136524>.

Якщо учасник (акціонер) господарського товариства обґрунтовує позовні вимоги про визнання недійсним договору про відчуження майна цього товариства порушенням останнім в ході статутної діяльності корпоративних прав такого учасника (акціонера), то цей спір підвідомчий господарським судам незалежно від того, чи є іншим відповідачем у справі як сторона оспорюваного договору фізична особа.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 28 серпня 2018 року у справі № 902/458/16 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/76262613>.

Позовні вимоги фізичної особи до юридичної особи про стягнення коштів у зв'язку з несвоєчасним виконанням рішення господарського суду про стягнення вартості її частки у статутному фонді товариства підлягають розгляду в порядку господарського судочинства.

Детальніше з текстом ухвали Верховного Суду від 14 березня 2018 року у справі № 607/17588/14-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/72909567>.

Справи щодо здійснення виплат грошових коштів учасникам товариства як дивідендів на підставі рішення загальних зборів, які не підлягають поверненню відповідно до статті 1212 Цивільного кодексу України, розглядаються у порядку господарського судочинства як корпоративні спори.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 3 липня 2018 року у справі № 917/1345/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75215615>.

Спир про стягнення спадкоємцем акціонера невикористаних товариством дивідендів, втрат від інфляції та 3 % річних підлягає розгляду в порядку господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 11 вересня 2018 року у справі № 910/18015/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/76649426>.

Спори, що виникають між товариством та його учасником щодо відшкодування витрат товариства, пов'язаних із проведенням на вимогу учасника аудиторської перевірки річної фінансової звітності товариства, належать до юрисдикції господарських судів, оскільки спірні правовідносини тісно пов'язані із реалізацією учасником своїх корпоративних прав.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 16 травня 2018 року у справі № 904/2194/17 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/74121030>.

Спори юридичних осіб щодо захисту права власності на майно, яке використовується в господарській діяльності товариства-відповідача, підлягають розгляду в порядку господарського судочинства.

Детальніше із текстом Постанови Великої Палати Верховного Суду від 22 березня 2018 року у справі № 235/4376/15-ц можна ознайомитись за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73335595>.

Справа про відновлення інформації про власників іменних цінних паперів та системи реєстру власників іменних цінних паперів не є за своїм змістом вимогою про встановлення факту, що має юридичне значення, а пов'язана зі спором про порушення відповідачем корпоративних прав позивача та підлягає розгляду в порядку господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 11 квітня 2018 року у справі № 911/3704/16 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/73408829>.

Спір у справі за позовом Фонду гарантування вкладів фізичних осіб про визнання неправомочними позачергових загальних зборів акціонерів юридичної особи та скасування їхніх рішень не є публічно-правовим і має вирішуватися в порядку господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 28 листопада 2018 року у справі № 826/16227/16 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78268047>.

На вимоги учасника (засновника, акціонера, члена) юридичної особи про визнання недійсним укладеного цією юридичною особою договору поширюється юрисдикція господарського суду незалежно від того, чи заявлені іншими відповідачами у справі фізична особа як сторона оспорюваного договору та приватний нотаріус, який цей договір посвідчив.

Детальніше із текстом постанови Верховного Суду від 12 вересня 2018 року у справі № 308/11659/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78160721>.

Спір щодо оскарження рішення загальних зборів товариства з обмеженою відповідальністю особою, яка не є його учасником відповідно до статуту, однак на підставі цивільно-правового договору придбала частку у статутному капіталі товариства, підлягає розгляду у порядку господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 5 грудня 2018 року у справі № 203/2501/15-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78529845>.

Спір щодо визнання недійсним рішення загальних зборів учасників товариства, змін до статуту останнього та договору купівлі-продажу частки у статутному капіталі товариства є господарсько-правовим і підлягає розгляду за правилами господарського судочинства, оскільки учасник, який вибув зі складу юридичної особи, може бути стороною корпоративного спору.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 18 грудня 2018 року у справі № 911/1437/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78977509>.

Спір про визнання протиправною відмови Торгово-промислової палати України в засвідченні форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили) та зобов'язання видати сертифікат про засвідчення форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили) не є публічно-правовим та не належить до юрисдикції адміністративних судів, а має розглядатися за правилами господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 31 жовтня 2018 року у справі № 809/2078/15-а можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78044755>.

Спiр, що виник з приводу зберiгання на складi митниці товару, перемiщеного на митну територiю України, пiдлягає розгляду в порядку господарського судочинства.

Детальнiше з текстом постанови Верховного Суду вiд 28 березня 2018 року у справi № 676/101/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73195166>.

Спiр про визнання незаконним та скасування рiшення Апеляцiйної палати Державної служби iнтелектуальної власностi України про визнання знака добре вiдомим пiдлягає розгляду в порядку господарського судочинства, оскiльки пов'язаний iз захистом прав iнтелектуальної власностi.

Детальнiше з текстом постанови Верховного Суду вiд 16 жовтня 2018 року у справi № 910/18195/17 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/77607603>.

Спори мiж боржниками i стягувачами, а також спори за позовами iнших осiб, прав та iнтересiв яких стосуються нотарiальнi дiї чи акт, у тому числi про визнання виконавчого напису таким, що не пiдлягає виконанню повнiстю або частково, про повернення стягнутого за виконавчим написом, якщо суб'єктний склад сторiн вiдповiдного спору вiдповiдає приписам статтi 1 Господарського процесуального кодексу України, пiдлягають розгляду в порядку господарського судочинства за позовами боржникiв або зазначених осiб до стягувачiв.

Детальнiше з текстом постанови Верховного Суду вiд 31 жовтня 2018 року у справi № 753/4294/17-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/77801816>.

Спiр мiж Публiчним акцiонерним товариством «Укртелеком» i Управлiнням соцiального захисту населення мiської ради щодо розрахунку за наданi телекомунiкацiйнi послуги у перiод з 1 сiчня по 31 грудня 2015 року особам, якi згiдно з чинним законодавством мають право на соцiальнi пiльги, пiдлягає вирiшенню в господарських судах.

Детальнiше з текстом постанови Верховного Суду вiд 10 квітня 2018 року у справi № 927/291/17 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73438177>.

Аналогiчна правова позицiя викладена у постановах Верховного Суду:

вiд 17 квітня 2018 року у справi № 906/621/17 – <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73532345>;

вiд 17 квітня 2018 року у справi № 911/4249/16 – <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73438211>.

Спори про стягнення органом соцiального страхування з юридичної особи – роботодавця виплаченого забезпечення та вартостi наданих соцiальних послуг безробітному внаслiдок поновлення працiвника на посадi за рiшенням суду є господарсько-правовими та пiдлягають вирiшенню в порядку господарського судочинства.

Детальнiше з текстом постанови Верховного Суду вiд 23 травня 2018 року у справi № 911/1626/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74342628>.

Аналогічна правова позиція викладена у постанові Верховного Суду від 6 червня 2018 року у справі № 902/291/17 – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74660052>.

Спір за позовом юридичної особи – іпотекодержателя, що має переважне право на звернення стягнення на нежиле приміщення, що перебуває під арештом та заборонаю його відчуження, до Відділу державної виконавчої служби, Міністерства юстиції України про зняття арешту з нерухомого майна та виключення із реєстру записів про обтяження має розглядатися за правилами господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 23 травня 2018 року у справі № 757/21143/15-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/75004203>.

З огляду на суб'єктний склад справи й те, що спірні правовідносини пов'язані з виконанням умов генерального кредитного договору, договору іпотеки, а також договору купівлі-продажу прав вимоги за кредитними договорами, спір про визнання протиправним дій приватного нотаріуса щодо прийняття рішення про державну реєстрацію прав та їх обтяжень не є публічно-правовим, а впливає з договірних відносин, а тому має вирішуватися судами за правилами господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 13 листопада 2018 року у справі № 826/3130/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78470269>.

Спір за участю суб'єктів господарювання, що виник з цивільно-правової угоди – договору іпотеки, та взаємопов'язаний з ним спір за зустрічним позовом про правомірність наявності заборони відчуження майна, переданого в іпотеку, пов'язані з невиконанням умов господарського договору й мають вирішуватися за правилами господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 4 вересня 2018 року у справі № 907/574/16 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/76441983>.

Спір між юридичними особами про усунення перешкод у користуванні орендованим приміщенням, а також про витребування майна з чужого незаконного володіння і виселення з нежилого приміщення, яке є предметом іпотеки, вирішується в порядку господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 23 травня 2018 року у справі № 910/73/17 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/74475953>.

Спір з приводу ненадходження коштів від реалізації іпотечного майна на рахунок банку в процесі задоволення вимог кредиторів у випадку неплатоспроможності боржника підлягає розгляду в порядку господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 30 травня 2018 року у справі № 635/6730/15-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/75133455>.

Майнові спори з вимогами до боржника, у тому числі спори про визнання недійсними будь-яких правочинів (договорів), укладених боржником, стосовно якого порушено справу про банкрутство, підлягають розгляду в порядку господарського судочинства. За наявності порушеної господарським судом справи про банкрутство боржника цивільна справа за позовом до такого боржника не може бути порушена, а у випадку її порушення – підлягає закриттю.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 31 жовтня 2018 року у справі № 564/1770/13-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/77696481>.

Спори про визнання недійсними будь-яких правочинів (договорів), укладених боржником, стосовно якого порушено справу про банкрутство, мають розглядатися в порядку господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 31 жовтня 2018 року у справі № 564/1770/13-ц можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/77696481>.

Справи про стягнення вартості майна, що перебувало в іпотеці банку, реалізованого в межах виконавчого провадження, порушеного за процедурою банкрутства фізичної особи – суб'єкта підприємницької діяльності, підлягають розгляду в порядку господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 30 травня 2018 року у справі № 635/6730/15-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/75133455>.

Справи у спорах, що виникають під час здійснення Фондом державного майна України (його регіональними відділеннями та представництвами) повноважень власника державного майна у процесі приватизації підприємств, установ та організацій, підлягають розгляду за правилами господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 30 травня 2018 року у справі № 926/4643/16 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/74506044>.

Спір щодо зобов'язання Фонду державного майна України (його регіональних відділень та представництв) надати акт підсумкової перевірки об'єкта незавершеного будівництва, який є завершальною стадією переходу права власності на об'єкт договору купівлі-продажу державного майна, підлягає розгляду в порядку господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 29 серпня 2018 року у справі № 815/5439/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/76166705>.

4.4. Справи, які підлягають розгляду в порядку цивільного або господарського судочинства

З моменту укладення між землекористувачем та органом місцевого самоврядування договору оренди землі припиняються адміністративні відносини між цими суб'єктами та в подальшому виникають договірні відносини, які з урахуванням суб'єктного складу можуть бути предметом судового розгляду в порядку цивільного або господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 4 квітня 2018 року у справі № 539/1957/16-а можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/73219869>.

Аналогічна правова позиція висловлена у постанові Верховного Суду від 30 травня 2018 року у справі № 150/928/14-а – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74440150>.

У разі прийняття суб'єктом владних повноважень рішення про передачу земельних ділянок у власність чи оренду (тобто ненормативного акта, який вичерпує свою дію після його реалізації) подальше оспорювання правомірності набуття фізичною чи юридичною особою спірної земельної ділянки має вирішуватися в порядку цивільної (господарської) юрисдикції, оскільки виникає спір про право цивільне.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 3 квітня 2018 року у справі № 761/33504/14-а можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73565910>.

Аналогічна правова позиція висловлена у постанові Верховного Суду від 21 листопада 2018 року у справі № 674/31/15-ц – <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78129908>.

Спір про встановлення меж між земельними ділянками залежно від суб'єктного складу має розглядатися за правилами цивільного чи господарського судочинства, позаяк не стосується власне правомірності відповідного рішення органу місцевого самоврядування.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 16 травня 2018 року у справі № 147/286/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74263071>.

Аналогічна правова позиція висловлена у постановах Верховного Суду:

від 13 червня 2018 року у справі № 583/2715/16-ц – <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/74838825>;

від 5 грудня 2018 року у справі № 713/1817/16-ц – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78534729>.

У разі прийняття органом місцевого самоврядування рішення про передачу земельних ділянок у власність подальше оспорювання правомірності набуття фізичною чи юридичною особою спірної земельної ділянки має вирішуватися в порядку цивільної (господарської) юрисдикції.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 28 березня 2018 року у справі № 522/18500/13-а можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73188748>.

Спір між юридичною особою і органом місцевого самоврядування з приводу передачі третім особам в оренду земельних ділянок комунальної власності є приватноправовим і підлягає розгляду в порядку цивільного або господарського судочинства залежно від суб'єктного складу сторін.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 28 листопада 2018 року у справі № 330/2010/16-а можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78378936>.

Позовні вимоги про визнання недійсним рішення міської ради, державного акта на право власності на земельну ділянку та витребування її з незаконного володіння відповідачів – фізичних і юридичних осіб підлягають розгляду в порядку цивільного чи господарського судочинства, якщо позовні вимоги об'єднані спільним предметом або підставами позову.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 12 грудня 2018 року у справі № 367/2259/15 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78977451>.

У разі прийняття суб'єктом владних повноважень рішення про передачу майна з балансу на баланс між комунальними підприємствами оспорування правомірності набуття юридичною особою спірного майна залежно від суб'єктного складу учасників справи має вирішуватися у порядку цивільного або господарського судочинства, оскільки виникає спір про право цивільне.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 12 вересня 2018 року у справі № 200/16767/16-а можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/77313029>.

Спір, вирішення якого ініційоване у суді до запровадження тимчасової адміністрації у банку, має приватноправовий характер і залежно від суб'єктного складу має розглядатися за правилами цивільного або господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 22 серпня 2018 року у справі № 559/1777/15-ц можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78627871>.

Спір між боржником банку (що має в банку депозит) та Фондом гарантування вкладів фізичних осіб (його уповноваженою особою) про зарахування в рахунок погашення кредитних зобов'язань грошових коштів, заявлених боржником банку як кредиторські вимоги до банку, може розглядатися в порядку цивільного чи господарського судочинства залежно від суб'єктного складу сторін.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 27 червня 2018 року у справі № 819/583/16 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/75287139>.

Захист прав кредитора у справі за його позовом до боржника і поручителя у межах одного виду судочинства є більш прогнозованим і відповідає принципу правової

визначеності, оскільки не допускає роз'єднання вимог кредитора до сторін солідарного зобов'язання залежно від суб'єктного складу останнього.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 30 травня 2018 року у справі № 569/2749/15-ц можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74376356>.

Правова позиція у подібних спорах щодо визначення юрисдикції за солідарним зобов'язанням висловлена в постанові Верховного Суду від 17 жовтня 2018 року у справі № 490/5224/14-ц – <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/77361957>.

У справах про оскарження рішень, дій чи бездіяльності нотаріуса при реалізації ним функцій державного реєстратора, якщо позовні вимоги спрямовані на захист приватного (майнового) права, заснованого на приписах цивільного чи господарського законодавства, нотаріус має залучатися до участі у справі як третя особа, яка не заявляє самостійних вимог на предмет спору, а сама така справа – розглядатися залежно від суб'єктного складу її учасників за правилами цивільного чи господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 29 серпня 2018 року у справі № 686/17779/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78011431>.

Спір про скасування рішення, запису щодо державної реєстрації речового права на нерухоме майно чи обтяження такого права за іншою особою у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно є цивільно-правовим. Вирішення таких спорів здійснюється за правилами цивільного або господарського судочинства залежно від суб'єктного складу сторін. Належним відповідачем у справах за позовом про скасування рішення, запису щодо державної реєстрації права чи обтяження має бути особа, право чи обтяження якої зареєстровано.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 4 вересня 2018 року у справі № 823/2042/16 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/77969515>.

Аналогічна правова позиція висловлена у постанові Верховного Суду від 12 грудня 2018 року у справі № 570/3439/16-ц – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78977528>.

Спір про застосування заходів відповідальності за порушення грошового зобов'язання, підтвердженого чинним судовим рішенням, навіть якщо учасником цього зобов'язання є суб'єкт владних повноважень, розглядається залежно від суб'єктного складу у порядку цивільного чи господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 11 квітня 2018 року у справі № 758/1303/15-ц можна ознайомитись за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73469624>.

Якщо оскарження реєстрації Державною архітектурно-будівельною інспекцією декларації про готовність об'єкта до експлуатації безпосередньо пов'язане із захистом позивачем свого права власності щодо цього майна, такий спір має приватноправовий

характер. З огляду на суб'єктний склад сторін спору він має вирішуватися за правилами господарського чи цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 28 листопада 2018 року у справі № 816/616/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78376844>.

Аналогічна правова позиція викладена у постанові Верховного Суду від 5 грудня 2018 року у справі № 804/3091/18 – <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78529801>.

Починаючи з 15 грудня 2017 року у випадку об'єднання позовних вимог щодо виконання кредитного договору з вимогами щодо виконання договорів поруки, укладених для забезпечення основного зобов'язання, спір має розглядатися за правилами господарського чи цивільного судочинства залежно від сторін основного зобов'язання (спір, що ініційовано у суді на підставі процесуальних норм, які діяли до 15 грудня 2017 року, підлягає розгляду за правилами цивільного судочинства).

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 15 травня 2018 року у справі № 202/33292/13-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/75286917>.

Аналогічна правова позиція висловлена в постанові Верховного Суду від 2 жовтня 2018 року у справі № 910/1733/18 – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/77312765>.

Верховний Суд у своїх постановах від 13 березня 2018 року (справа № 415/2542/15-ц), 21 березня 2018 року (справа № 2-1990/11) та інших дійшов висновку про можливість відступу від правового висновку Верховного Суду України щодо застосування положень статті 16 Цивільного процесуального кодексу України.

Позов страховика потерпілого, якому він виплатив страхове відшкодування, до винної у настанні страхового випадку фізичної особи про стягнення з неї суми, яка перевищує обов'язковий ліміт відповідальності його страховика, підлягає розгляду в порядку цивільного судочинства. У разі залучення страховика за договором добровільного страхування цивільно-правової відповідальності, укладеним з особою, винною у настанні страхового випадку, співвідповідачем або третьою особою, яка не заявляє самостійних вимог на предмет спору, на стороні відповідача, суд вирішує спір за правилами того судочинства, в якому було розпочате провадження.

Велика Палата Верховного Суду відступила від висновку Верховного Суду України, викладеного у постанові від 24 лютого 2016 року у справі № 6-1009цс15, щодо юрисдикції спору (за позовом страховика потерпілого до фізичної особи, цивільно-правова відповідальність якої застрахована, а також до страховика цієї особи).

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 12 вересня 2018 року у справі № 569/96/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78977572>.

4.5. Справи, які підлягають розгляду в порядку кримінального судочинства

Спір щодо визнання протиправними дій та бездіяльності посадових та службових осіб органів прокуратури, вчинених або не вчинених останніми у рамках кримінального провадження, знаходиться поза межами юрисдикції адміністративного

суду, адже їх оскарження має здійснюватися у порядку, встановленому Кримінальним процесуальним кодексом України. Позов про відшкодування шкоди, завданої особі внаслідок незаконних дій, зокрема, органу досудового розслідування чи прокуратури може бути подано в порядку цивільного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 21 листопада 2018 року у справі № 826/2004/18 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78268050>.

Вимоги про повернення органами досудового розслідування грошових коштів, документів, речей, вилучених речей як речових доказів не стосуються перевірки законності рішень, дій чи бездіяльності таких органів, прийнятих або вчинених ним під час здійснення владних повноважень, що унеможлиблює розгляд цієї справи у порядку адміністративного судочинства. Такі вимоги мають розглядатися за правилами, установленими Кримінальним процесуальним кодексом України для вирішення питань, пов'язаних з виконанням судових рішень. Вимоги позивача стосовно компенсації за втрачені речі мають розглядатися в порядку цивільного судочинства, оскільки наразі такі не заявлені в одному провадженні з вимогою вирішити публічно-правовий спір, який може бути предметом розгляду в адміністративному суді.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 5 грудня 2018 року у справі № 803/980/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78750885>.

Аналогічна правова позиція міститься у постанові Верховного Суду від 12 вересня 2018 року у справі № 751/1921/17 – <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78011451>.

Спір про звільнення майна з-під арешту, який був накладений за правилами кримінального судочинства, підлягає розгляду в порядку, визначеному кримінальним процесуальним законом.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 24 квітня 2018 року у справі № 202/5044/17 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73657865>.

Аналогічна правова позиція міститься у постановах Верховного Суду:

від 15 травня 2018 року у справі № 335/12096/15-ц – <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/75004228>;

від 30 травня 2018 року у справі № 813/1047/16 – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74551651>;

від 7 листопада 2018 року у справі № 296/8586/16-ц – <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/77870799>;

від 12 грудня 2018 року у справі № 640/17552/16-ц – <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78680717>.

Процесуальні витрати, понесені у кримінальному провадженні, не є збитками, що можуть бути стягнуті шляхом подання цивільного позову до обвинуваченого. Такі витрати розподіляються виключно за правилами, встановленими Кримінальним процесуальним кодексом України.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 21 листопада 2018 року у справі № 462/6473/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78215464>.

Спiр про оскарження дiй слiдчого або прокурора щодо внесення вiдомостей про кримiнальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслiдувань пiдлягає розгляду в порядку кримiнального судочинства.

Детальнiше з текстом постанови Верховного Суду вiд 5 грудня 2018 року у справi № 826/2253/18 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78750862>.

5. Вимоги, які не підлягають розгляду в судовому порядку

Оскарження дій прокурора щодо звернення до господарського суду із позовом про визнання недійсним та скасування рішення про надання земельних ділянок для будівництва не можуть бути самостійним предметом судового розгляду.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 11 квітня 2018 року у справі № 820/583/16 можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73500770>.

Вимоги про визнання відсутнім права в одного відповідача (кредитора) вимагати від другого відповідача (боржника) сплати боргу за кредитними договорами, які погашено позивачем (поручителем), та про визнання права поручителя вимагати від боржника сплати ним грошових коштів за кредитними договорами, сплачених поручителем, не можуть бути самостійним предметом розгляду в господарському суді. Такі вимоги не призводять до поновлення порушених прав, не можуть самостійно розглядатися в окремій справі, а відповідні доводи підлягають розгляду лише під час вирішення спору про стягнення грошових коштів за такими договорами.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 21 серпня 2018 року у справі № 910/14144/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/76262657>.

Наказ (рішення або інший документ) про нікчемність правочинів є внутрішнім розпорядчим документом банку як суб'єкта господарювання, виданим Фондом гарантування вкладів фізичних осіб чи уповноваженою особою Фонду як керівником банку в межах своїх повноважень, та не створює жодних обов'язків для третіх осіб (у тому числі й контрагентів банку), тому не можна вважати порушеними будь-які права третіх осіб унаслідок прийняття цього наказу. Наслідки нікчемності правочину настають для сторін в силу вимог закону. Наказ банку не є підставою для застосування таких наслідків, тому не може вважатись одностороннім правочином, адже він не є підставою для виникнення цивільних прав та обов'язків ані у банку, ані в іншій сторони правочину, віднесеного наказом до нікчемних.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 16 травня 2018 року у справі № 910/17448/16 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74188562>.

Аналогічна правова позиція викладена у постановою Верховного Суду:

від 20 вересня 2018 року у справі № 819/359/16 – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/76859931>;

від 31 жовтня 2018 року у справі № 826/23918/15 – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/77804963>.

Звіт про оцінку майна не створює жодних правових наслідків для учасників правовідносин з оцінки майна, а лише відображає та підтверджує зроблені суб'єктом оціночної діяльності – суб'єктом господарювання висновки та його дії стосовно реалізації своєї практичної діяльності з визначених питань, що унеможливорює здійснення судового розгляду справ у спорах про визнання такого звіту недійсним.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 13 березня 2018 року у справі № 914/881/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/72819699>.

Позов про оскарження адвокатом дій прокуратури, пов'язаних зі зверненням до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури щодо притягнення його до дисциплінарної відповідальності за вчинення дисциплінарного проступку, не підлягає судовому розгляду. Лише за наслідками розгляду такої заяви компетентним органом для позивача можуть виникнути певні юридичні наслідки, та у разі незгоди з відповідним рішенням останній не позбавлений права оскаржити його в судовому порядку.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 23 травня 2018 року у справі № 804/8840/15 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74506087>.

Не можуть бути предметом судового розгляду заявлені разом вимоги про визнання протиправними дій прокурора з утримання матеріалів кримінального провадження та використання ним цих матеріалів на власний розсуд із затримуванням розгляду справ за скаргами, поданими в порядку статті 303 Кримінального процесуального кодексу України, та про відшкодування моральної шкоди, завданої цими діями прокурора.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 13 червня 2018 року у справі № 454/143/17-ц можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/75004163>.

Оскарження вчинення (невчинення) судом (суддею) у відповідній справі процесуальних дій і ухвалених у ній рішень не може відбуватися шляхом ініціювання нового судового процесу проти суду (судді).

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 8 вересня 2018 року у справі № 521/18287/15-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/74660083>.

Аналогічна правова позиція викладена у постанові Верховного Суду від 21 листопада 2018 року у справі № 757/43355/16-ц – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78977475>.

Позовні вимоги про визнання протиправною бездіяльності директора Державного науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України – керівника Експертної служби МВС України щодо ненаправлення до Експертно-кваліфікаційної комісії МВС України подання про допущення судовим експертом порушень вимог законодавства з питань проведення судової експертизи та про притягнення судового експерта до дисциплінарної відповідальності не можуть бути предметом судового розгляду ні в адміністративному, ні в іншому судовому процесі.

ДНДЕКЦ МВС України не є органом державної влади та не відноситься до суб'єктів владних повноважень, а його працівники не є державними службовцями, а тому зазначена категорія спорів не належить до юрисдикції адміністративних судів.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 16 травня 2018 року у справі № 826/14493/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74266465>.

Позовна вимога про встановлення відсутності повноважень у секретаря сільради на посвідчення заповіту не підлягає розгляду в судах. Захист порушеного права має відбуватися шляхом звернення до суду в порядку цивільного судочинства з позовом про визнання заповіту недійсним.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 29 серпня 2018 року у справі № 219/5238/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/76945472>.

Довідка про склад сім'ї не є актом правозастосування та має виключно інформативний характер, а тому судовому оскарженню не підлягає.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 7 листопада 2018 року у справі № 295/4481/16-ц можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78680684>.

За відсутності статусу юридичної особи трудовий колектив не наділений процесуальною правоздатністю. Відповідно, профспілка не може виступати представником трудового колективу у позовах про визнання права власності, адже не можна представляти в суді довірителя, який не наділений процесуальною правоздатністю.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 23 травня 2018 року у справі № 910/9010/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74376380>.

6. Відступ від висловленої раніше позиції Великої Палати Верховного Суду

ПОЗИЦІЯ ВЕЛИКОЇ ПАЛАТИ щодо юрисдикції спорів про скасування рішень про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень

Спір про скасування рішення, запису щодо державної реєстрації речового права на нерухоме майно чи обтяження такого права за іншою особою у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно є цивільно-правовим. Вирішення таких спорів здійснюється за правилами цивільного або господарського судочинства залежно від суб'єктного складу сторін.

Належним відповідачем у справах за позовом про скасування рішення, запису щодо державної реєстрації права чи обтяження має бути особа, право чи обтяження якої зареєстровано.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 4 вересня 2018 року у справі № 823/2042/16 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/77969515>.

ПОЗИЦІЯ ВЕЛИКОЇ ПАЛАТИ, ВІД ЯКОЇ ЗДІЙСНЕНО ВІДСТУП

Спори за позовами осіб, які не були заявниками вчинення реєстраційних дій, до державного реєстратора про скасування його рішень чи записів у державному реєстрі стосовно державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень належать до юрисдикції адміністративних судів

Постанови Верховного Суду від 4 квітня 2018 року у справах № 817/567/16 – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/73408852> та № 826/9928/15 – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/73219835>; а також від 10 квітня 2018 року у справі № 808/8972/15, 16 травня 2018 року у справі № 826/4460/17, 23 травня 2018 року у справі № 815/4618/16, 5 червня 2018 року у справі № 804/20728/14, 12 червня 2018 року у справі № 823/378/16, 13 червня 2018 року у справах № 820/2675/17, 803/1125/17.

УТОЧНЕННЯ АКТУАЛЬНОЇ ПОЗИЦІЇ ВЕЛИКОЇ ПАЛАТИ

Розгляд одного спору про право на нерухоме майно або про його обтяження чи вирішення цього спору за правилами цивільного або господарського судочинства не є підставою вважати публічно-правовим і розглядати за правилами адміністративного судочинства інший спір – про скасування рішення чи запису про державну реєстрацію речового права на нерухоме майно або його обтяження, прийнятого державним реєстратором чи внесеного ним до відповідного державного реєстру на користь одного з учасників цивільної або господарської справи під час її розгляду чи після її вирішення. Ці спори залежно від суб'єктного складу теж мають розглядатися за правилами цивільного або господарського судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 5 грудня 2018 року у справі № №757/1660/17-ц можна ознайомитися за посиланням <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/79543765>.

ПОЗИЦІЯ ВЕЛИКОЇ ПАЛАТИ, ВІД ЯКОЇ ЗДІЙСНЕНО ВІДСТУП

Не є приватноправовим і має розглядатися за правилами адміністративного судочинства окремий спір з державним реєстратором про оскарження його рішення або запису, внесеного ним до відповідного державного реєстру, якщо станом на час розгляду справи спір про право на нерухоме майно вже був вирішений або розглядався в іншій – цивільній чи господарській – справі.

Постанови Верховного Суду від 14 березня 2018 року у справі № 619/2019/17 – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/72909615>, 10 квітня 2018 року у справі № 808/8972/15 – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/73500816>, 5 червня 2018 року у справі № 804/20728/14 – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74809369>.

ПОЗИЦІЯ ВЕЛИКОЇ ПАЛАТИ щодо юрисдикції спорів про стягнення компенсації за неотримане продовольче забезпечення за час проходження військової служби

Спір про стягнення компенсації за неотримане продовольче забезпечення за час проходження військової служби фактично виник між особою, яка проходила військову службу, та суб'єктом владних повноважень, а отже, є публічно-правовим та має розглядатися за правилами адміністративного судочинства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 12 вересня 2018 року у справі № 2-а-3097/2007 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/76912505>.

ПОЗИЦІЯ ВЕЛИКОЇ ПАЛАТИ, ВІД ЯКОЇ ЗДІЙСНЕНО ВІДСТУП

Неотримання особою речового майна (військової форми, одягу) за час проходження служби та під час звільнення в запас, а також відповідної компенсації за це майно стало причиною позбавлення права власності позивача, зокрема, володіти, користуватися й розпоряджатися об'єктом власності (грошовими коштами), а отже, звернення позивача до суду з позовом про відшкодування майнової та моральної шкоди та стягнення грошової компенсації за недоотримане речове майно спрямоване на відновлення його майнового стану (порушеного права власності та ліквідації збитків, заподіяних його інтересам), на захист якого спрямовані засоби та норми, визначені саме цивільним і цивільним процесуальним законодавством.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 13 червня 2018 року у справі № 161/13250/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74838780>.

ПОЗИЦІЯ ВЕЛИКОЇ ПАЛАТИ щодо юрисдикції спорів про відшкодування шкоди, завданої внаслідок виконання особою службових/посадових обов'язків публічної служби

Спори щодо відшкодування шкоди або збитків, завданих внаслідок виконання особою службових/посадових обов'язків, підлягають вирішенню в порядку адміністративного судочинства як такі, що пов'язані з питаннями реалізації правового статусу особи, яка перебуває на посаді публічної служби, від моменту її прийняття на посаду і до звільнення з публічної служби.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 5 грудня 2018 року у справі № 818/1688/16 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78750846>.

ПОЗИЦІЯ ВЕЛИКОЇ ПАЛАТИ, ВІД ЯКОЇ ЗДІЙСНЕНО ВІДСТУП

Питання стягнення збитків/відшкодування шкоди, завданих особою, що перебуває або перебувала на державній/публічній службі, має вирішуватися за правилами цивільного судочинства.

Постанови Верховного Суду від 10 квітня 2018 року у справі № 533/934/15-ц – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/73500789>, 20 червня 2018 року у справі № 815/5027/15 – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/74927357>, 3 жовтня 2018 року у справі № 755/2258/17 – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/76972504>.

ПОЗИЦІЯ ВЕЛИКОЇ ПАЛАТИ щодо юрисдикції спорів про відшкодування вартості навчання особою, яка перебувала на посадах публічної служби

Спори щодо відшкодування вартості навчання особою, яка перебуває або перебувала на посадах, віднесених до державної або публічної служби, за позовом суб'єкта владних повноважень підлягають вирішенню в порядку адміністративного судочинства як такі, що пов'язані з питаннями реалізації правового статусу особи, яка перебуває на посаді публічної служби, від моменту її прийняття на посаду і до звільнення з публічної служби, зокрема, й питаннями відповідальності за невиконання договору підготовки фахівця, що призвели до відшкодування фактичних витрат, пов'язаних з утриманням у навчальному закладі, навіть якщо подання відповідного позову про відшкодування витрат відбувається після її звільнення з державної служби.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 12 грудня 2018 року у справі № 804/285/16 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78977494>.

ПОЗИЦІЯ ВЕЛИКОЇ ПАЛАТИ, ВІД ЯКОЇ ЗДІЙСНЕНО ВІДСТУП

Спір про відшкодування вартості навчання не стосується проходження відповідачем публічної служби, а пов'язаний з невиконанням ним умов цивільно-правової угоди і вимогою позивача відшкодувати понесені витрати на навчання у вищому навчальному закладі, у зв'язку з чим такі спори не належить до юрисдикції адміністративних судів, а мають вирішуватися судами за правилами цивільного судочинства.

Постанови Верховного Суду від 14 березня 2018 року у справі № 461/5577/15-ц – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/72850800>, 31 жовтня 2018 року у справі № 820/5761/15 – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/77654178>.

ПОЗИЦІЯ ВЕЛИКОЇ ПАЛАТИ щодо відсутності обов'язку приватного виконавця передавати відкрите виконавче провадження іншому виконавцю, який першим відкрив виконавче провадження

Стаття 30 Закону України від 2 червня 2016 року № 1404-VIII «Про виконавче провадження» передбачає обов'язок лише державного виконавця передати відкрите виконавче провадження іншому державному виконавцю, який першим відкрив виконавче провадження, для виконання ним у рамках зведеного виконавчого провадження кількох рішень щодо одного боржника. Приватний виконавець не зобов'язаний передавати виконавчий документ чи виконавче провадження для виконання тому державному чи приватному виконавцеві, який перший відкрив виконавче провадження щодо боржника, для виконання кількох рішень щодо одного боржника у рамках зведеного виконавчого провадження.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 5 грудня 2018 року у справі № 904/7326/17 можна ознайомитися за посиланням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/78534731>.

АКТУАЛЬНА ПОЗИЦІЯ ВЕЛИКОЇ ПАЛАТИ, ЯКУ УТОЧНЕНО

При виконанні судових рішень діє правило існування одного виконавчого провадження про примусове виконання щодо одного боржника незалежно від кількості судових рішень та юрисдикцій, у яких ці судові рішення, що підлягають примусовому виконанню, були ухвалені, та незалежно від кількості стягувачів.

Постанови Верховного Суду від 14 березня 2018 року у справі № 660/612/16-ц – <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73001394>, 17 жовтня 2018 року у справах № 5028/16/2/2012 – <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/77607634> та № 927/395/13 – <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/77393454>.

Зведений дайджест судової практики Великої Палати Верховного Суду за 2018 рік / Київ, 2019. – 88 стор.

¹ **Застереження:** видання містить короткий огляд основних судових рішень Верховного Суду, постановлених протягом 2018 року. У кожному з них викладено лише основний висновок щодо правового питання, яке виникло у справі. Для правильного розуміння висловленої в судовому рішенні правової позиції необхідно ознайомитися з його повним текстом, розміщеним у Єдиному державному реєстрі судових рішень.

Стежте за нами онлайн

 fb.com/supremecourt.ua

 t.me/supremecourtua